

Afvalscheidingsadvies

Krimpen aan den IJssel

Afvalbeleid voor de periode 2016 tot en met 2020

Opgesteld door : NV MAK

Opgesteld voor : Gemeente Krimpen aan den IJssel

Datum : 7 mei 2015

Versie : 8

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	1
1.1 ACHTERGROND	1
1.2 AANLEIDING	1
1.3 BASIS BAK EN AFVALBELEIDSDRIEHOEK	2
1.4 BELEIDSPROCES	3
1.5 LEESWIJZER	3
1.6 DOEL	4
2 HUIDIGE SITUATIE	5
2.1 DIENSTVERLENING	5
2.1.1 Inzamelmethoden	5
2.1.2 Milieuparkjes	6
2.1.3 Afvalbrengstation	7
2.2 INZAMELRESULTATEN	7
2.2.1 Inzamelresultaten Krimpen	8
2.2.2 Landelijke inzamelresultaten	9
2.2.3 vergelijking landelijke inzamelresultaten en resultaten Krimpen	10
2.2.4 Samenstelling restafval	10
2.3 KOSTEN	11
2.3.1 Begroting NV MAK	11
2.3.2 Jaarrekening	11
2.3.3 Afvalstoffenheffing	11
3 AFVALSCHEIDINGSDOELSTELLING	12
3.1 GEMEENTELIJKE AFVALSCHEIDINGSDOELSTELLING	12
3.1.1 Toekomstige inzamelresultaten	12
3.1.2 Richtlijn per afvalstroom	13
3.2 MINDER RESTAFVAL	14
4 LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN	16
4.1 GRONDSTOFFENBENADERING	16
4.2 DIFTAR	17
4.3 ONDERGRONDSE CONTAINERS	18
4.4 NASCHEIDING	19
4.5 AFSCHAFFEN STATIEGELD	19
4.6 VERBRANDINGSBELASTING	20
4.7 DRANKENKARTONS	20
4.8 LUIERRECYCLING	21
4.9 MATRASSEN	21
4.10 PARTICIPATIEWET	21
4.11 PARTICIPATIEMAATSCHAPPIJ	22
5 KADERS VOOR AFVALBELEID	23
5.1 BRON- OF NASCHEIDING	23
5.2 MOTIVATIE OF STURING	23
5.2.1 Motivatie	24
5.2.2 Financiële sturing	24
5.2.3 Fysieke sturing	24

6 HET TOEKOMSTIG AFVALBELEID	25
6.1 AFVALBELEIDSKADERS	25
6.2 INZAMELMODEL	26
6.2.1 Inzameling gft-afval	26
6.2.2 Omgekeerd inzamelen	27
6.2.3 Afval Loont	28
6.2.4 Overzicht inzamelmethode per bebouwingstype	29
6.2.5 Keuzemogelijkheden	30
6.2.6 Communicatie als motivator	30
6.3 MILIEU EFFECT	30
6.4 FINANCIËN	32
6.5 DIFTAR	33
7 AUTONOME ONTWIKKELINGEN EN VRAAGSTUKKEN	34
 BIJLAGEN	 35
A Variant 'alternerende' inzameling rest en GFT	36
B Risicoparagraaf	37
C Omgekeerd inzamelen en minder validen	38
D Inzameling op dijklinten	39

1 INLEIDING

1.1 ACHTERGROND

De afgelopen jaren hebben zich grote ontwikkelingen voorgedaan in het huishoudelijk afvalbeheer. Naar het zich nu laat aanzien zijn deze ontwikkelingen vooral een aanzet tot wezenlijke veranderingen in het denken over afval en de wijze van afvalinzameling. Achterliggend aan deze veranderingen is het groeiend bewustzijn dat grondstoffen schaars kunnen worden, waardoor zoveel mogelijk hergebruik noodzakelijk is. Ons huidige (rest)afval bevat veel grondstoffen die voor hergebruik geschikt zijn. Het winnen van grondstoffen uit afval is dan ook de kern van de huidige ontwikkelingen in het afvalbeheer. In 2011 heeft toenmalig staatssecretaris Atsma een brief aan de Tweede Kamer gestuurd met als onderwerp 'Meer waarde uit afval'. In deze brief had de staatssecretaris voor 2015 de ambitie geformuleerd om 65

Ladder van Lansink

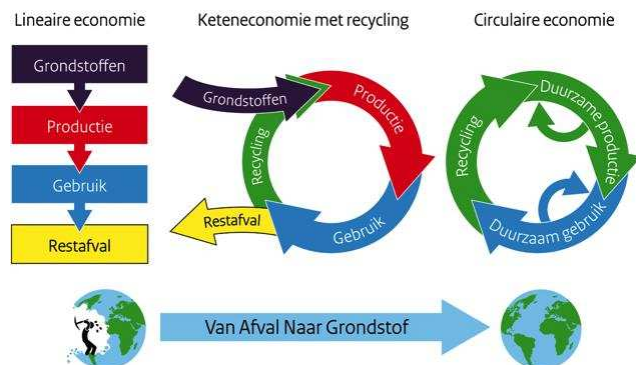
procent van het huishoudelijk afval te recyclen. Onlangs heeft de huidige staatssecretaris Mansveld in een brief aan de Tweede Kamer de doelstelling gepresenteerd om 75 procent van het huishoudelijk afval in 2020 gescheiden in te zamelen. Met het huidige gemiddelde landelijke afvalscheidingspercentage van 50 procent, zien veel gemeenten zich hiermee voor een grote uitdaging geplaatst. Het ontwikkelen van een meerjarige visie, vastgelegd in een Afvalbeleidsplan, is een noodzakelijkheid.

1.2 AANLEIDING

Van oudsher is de inzameling van huishoudelijk afval vormgegeven vanuit milieu hygiënisch oogpunt: het afval moest zo snel mogelijk worden ingezameld om ongezonde omstandigheden te voorkomen. Feitelijk gaat het huidige afvalbeheer nog steeds van dit principe uit. De inzameling van restafval vormt de wettelijk verplichte basis en de inzameling van gescheiden afval is additioneel en (in praktijk) vrijblijvend. De in het Afvalscheidingsplan Krimpen, 2012 geïnterviewde mogelijkheden sloten op dit principe van afvalbeheer aan. Dit afvalscheidingsplan bevat een inventarisatie van mogelijkheden voor het verhogen van de hoeveelheid gescheiden ingezameld afval. Destijds gold als landelijke doelstelling voor afvalscheiding de 60 procent uit het tweede Landelijke AfvalbeheerPlan (LAP2). Hoewel ambitieus, leek het realiseren van deze doelstelling op termijn mogelijk door de (her)invoering van gescheiden gft inzameling en intensivering van de gescheiden inzameling van de overige fijn huishoudelijke afvalstromen (papier, glas, kunststofverpakkingen en textiel). In het afvalscheidingsplan is daarom gefocust op ieder van deze afvalstromen afzonderlijk, binnen de kaders van het bestaande afvalbeleid.

In 2013 bedroeg het afvalscheidingspercentage in Krimpen aan den IJssel 41 procent. Dit zou met meer dan de helft verhoogd moeten worden om de nu geldende doelstelling van 75 procent gescheiden inzameling te kunnen realiseren. Hiervoor is het optimaliseren en intensiveren van de huidige inzamelmethoden niet voldoende meer. Er is een wezenlijke verandering nodig om van de huidige 41 procent afvalscheiding tot 75 procent te komen. Steeds meer gemeenten en inzamelaars realiseren zich dat deze verandering zich niet beperkt tot fysieke maatregelen, maar

juist betrekking heeft op het denken over afval en dat het afval (en grondstoffen) beheer binnen nieuwe beleidskaders vormgegeven moet worden. Uitingen hiervan zijn de slogans 'Afval bestaat niet' en 'Afval is grondstof'. In bredere zin is deze omschakeling van afval naar grondstofdenken gevat in het begrip circulaire economie. In de gemeente Krimpen aan den IJssel is deze omslag in denken onder andere aanleiding geweest tot de proef met de Basis Bak.

1.3 BASIS BAK EN AFVALBELEIDSDRIEHOEK

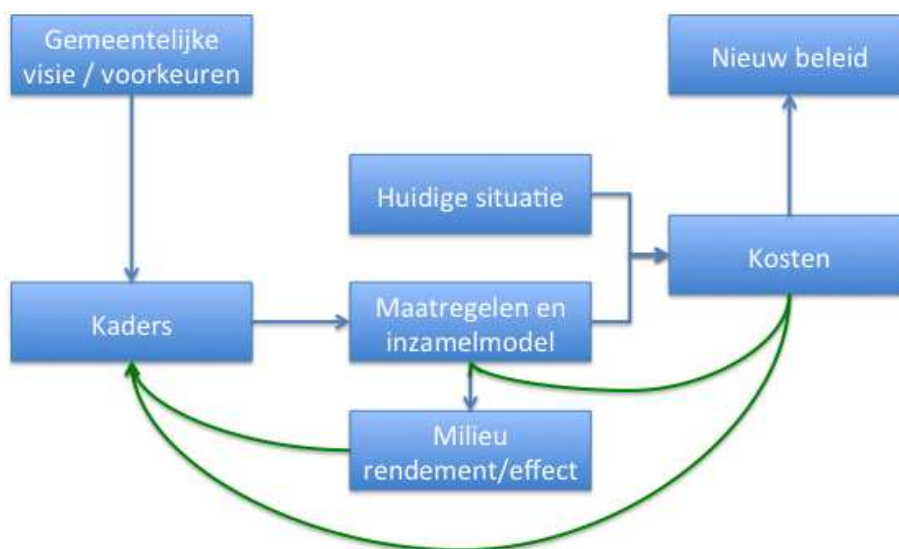
Van mei 2012 tot en met december 2013 heeft in de gemeente Krimpen aan den IJssel de praktijkproef Basis Bak plaatsgevonden. Tijdens deze proef werd de minicontainer voor oud papier en karton gebruikt voor het gecombineerd inzamelen van een aantal droge afvalstoffen. Het komen tot de optimale combinatie van afvalstoffen was onderdeel van de proef en de samenstelling van de afvalstromen voor in de Basis Bak is daardoor gedurende de proef gewijzigd. Gestart is met de afvalstromen papier en karton, kunststof verpakkingen (Nedvang), harde kunststoffen, textiel, metaal, hout, kleine elektr(on)ische apparaten en keramiek. Textiel bleek in deze combinatie door geur en vervuiling onbruikbaar en keramiek bleek te moeilijk om uit te sorteren. Na de tussenevaluatie is daarom besloten deze beide afvalstromen niet meer via de Basis Bak in te zamelen. De proef heeft aangetoond dat deze inzamelmethode op jaarbasis leidt tot ongeveer 50 kilogram minder restafval per inwoner, oftewel ongeveer 15 procent minder restafval, wat leidt tot ongeveer zeven á acht procent meer totale afvalscheiding. Daarmee was de proef vanuit milieu oogpunt succesvol. Uit bewonersreacties en enquête resultaten blijkt dat de proef ook op het gebied van service positief werd gewaardeerd. Het afvalbeleid bevat echter drie componenten, ook wel de afvalbeleidsdriehoek genoemd: milieu, service en kosten. Alle drie de aspecten moeten in balans zijn, dan wel voldoen aan de beleidskaders. Invoering van de Basis Bak in de hele gemeente zou tot een kostenstijging voor afvalbeheer van circa €170.000 leiden. Op het gebied van kosten bleek een sluitende business case voor de Basis Bak niet mogelijk.

De uitgebreide proef met de Basis Bak heeft veel waardevolle informatie opgeleverd voor nieuw te vormen afvalbeleid. Relevant voor het zoeken naar andere mogelijkheden waarmee aanzienlijk meer afvalscheiding gerealiseerd kan worden, is dat het mogelijk is gebleken om binnen korte tijd veel draagvlak hiervoor onder inwoners te bereiken. Daarnaast heeft de proef benadrukt dat een nieuwe methode alleen succesvol kan zijn als alle drie de aspecten van de afvalbeleidsdriehoek met elkaar in evenwicht zijn. Hoe dit evenwicht er uit ziet wordt bepaald door de gemeentelijke visie op afvalbeheer en de beleidskaders.

1.4 BELEIDSPROCES

Beleid is gebaseerd op de gemeentelijke visie op een bepaald onderwerp. Deze visie wordt onder andere beïnvloed door ervaringen, politieke voorkeuren, te realiseren doelen en financiële mogelijkheden. De visie wordt vervolgens vertaald naar beleidskaders. Binnen deze kaders volgt de invulling van het beleid. In het geval van afvalbeleid door middel van maatregelen en een inzamelmodel. Als de kaders (milieu)doelstellingen bevatten, wordt als onderdeel van de beleidsvorming getoetst of de maatregelen en het inzamelmodel kunnen leiden tot realisatie van het doel. Als dat niet waarschijnlijk is, dienen of hierin of in de kaders aanpassingen plaats te vinden. Als zo tot een passende beleidsinvulling is gekomen, kan een financiële vertaling worden gemaakt. Door de financiële consequenties van het nieuwe beleid te vergelijken met de huidige situatie kan de financiële haalbaarheid bepaald worden. Als de kosten te hoog blijken, zijn aanpassingen nodig in het maatregelenpakket, inzamelmodel of misschien zelfs in de kaders. Als ook financieel tot een realistische en realiseerbare situatie is gekomen, kan het nieuwe afvalbeleid bestuurlijk worden vastgesteld. In de volgende figuur is het beschreven proces weergegeven. Aanvullend hierop kan het voorkomen dat tijdens het bestuurlijke besluitvormingsproces de gemeentelijke visie verandert. Aanpassingen in kaders, maatregelen en inzamelmodel kunnen hier een gevolg van zijn. Vaak zullen cosmetische aanpassingen voldoen. Een gewijzigde visie biedt echter ook kansen om geheel andere kaders te stellen en daarmee tot volledig nieuwe maatregelen en inzamelmodel te komen.

Om van de huidige inzamelresultaten een aanzienlijke sprong in afvalscheidingsresultaat te bereiken, volstaan aanpassingen in maatregelen en inzamelmodel binnen de huidige beleidskaders niet meer. Er zullen dus nieuwe kaders moeten komen. Centraal hierin staat het te bereiken afvalscheidingsresultaat.

1.5 LEESWIJZER

Met voorliggend document komt de gemeente Krimpen aan den IJssel tot een nieuw afvalbeleid, waarin een aanzienlijk toename van de afvalscheiding centraal staat. In hoofdstuk twee wordt de huidige situatie beschreven. Dit geeft een beeld van de vertrekpositie en is een financieel referentiekader. Hoofdstuk drie toont dat het milieu effect dat met de huidige maatregelen en inzamelmodel wordt bereikt, niet voldoet aan het toekomstig doel. Omdat het verschil dermate groot blijkt te zijn, dienen nieuwe kaders gesteld te worden. Hoofdstuk vier bevat informatie die kan bijdragen aan de gemeentelijke visievorming om tot nieuwe, passende kaders te komen. In hoofdstuk vijf worden karakteristieken van relevante beleidskaders toegelicht. In praktijk zal er

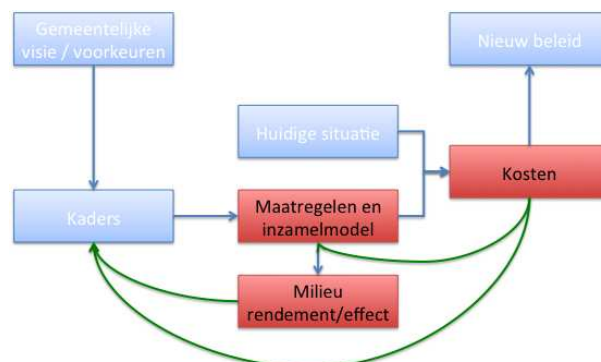
een combinatie van kaders zijn. In hoofdstuk zes wordt een inzamelmodel voorgesteld waarmee het mogelijk is de doelstelling te realiseren en dat past binnen de gemeentelijke visie. De beschrijving van het inzamelmodel legt een relatie met de eerder beschreven kaders. Hoofdstuk zeven geeft tot slot een doorkijk naar verdere ontwikkelmogelijkheden. Dat betreft zowel hogere doelstellingen als andere inzamelmethoden.

1.6 DOEL

Voorliggend document is door NV MAK opgesteld in nauwe samenwerking met de gemeente Krimpen aan den IJssel. Het beoogde doel is het document inhoudelijk het bestuurlijke besluitvormingsproces te laten doorlopen, om vastgesteld te kunnen worden als afvalbeleid voor de jaren tot en met 2020. Hiertoe dient aan voorliggend document een ambtelijke oplegnotie toegevoegd te worden.

2 HUIDIGE SITUATIE

Dit hoofdstuk beschrijft in hoofdlijnen de maatregelen en het inzamelmodel binnen de huidige kaders. Vooral het hiermee bereikte milieu effect is van belang. Daarom geeft het tweede deel van dit hoofdstuk een zo volledig mogelijk beeld van de inzamelresultaten en van de afvalscheidingsresultaten. Om deze in een breder perspectief te plaatsen, wordt een vergelijking gemaakt met de prestaties van andere Nederlandse gemeenten. In het derde deel van dit hoofdstuk worden een aantal kostenaspecten van het huidige afvalbeheer weergegeven.

2.1 DIENSTVERLENING

De mogelijkheden die inwoners hebben voor het aanbieden van afval is van invloed op de hoeveelheden gescheiden aangeboden afval en uiteraard op de kosten van de afvalinzameling. De relatie tussen dienstverlening (service), milieuresultaten en kosten, is bekend als de afvalbeleidsdriehoek. Toekomstige maatregelen om bijvoorbeeld een hoger afvalscheidingspercentage te bereiken, zullen getoetst dienen te worden aan de afvalbeleidsdriehoek. Oftewel welke service is er nodig voor het verhogen van milieuresultaten en wat zijn de totale netto kosten daarvan? Als referentiekader voor het service aspect is in het volgende deel van deze paragraaf een inventarisatie van de dienstverlening van begin 2014 opgenomen.

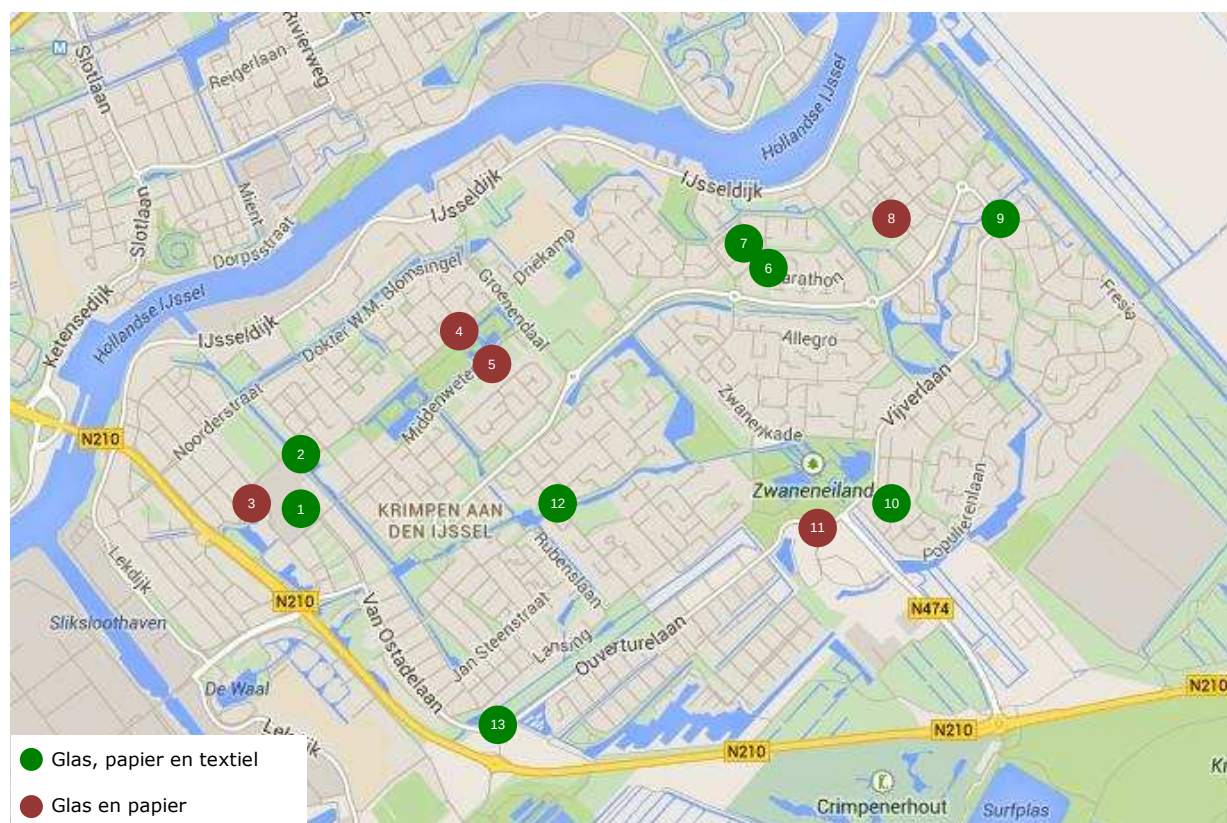
2.1.1 Inzamelmethoden

In de volgende tabel is weergegeven op welke wijze en met welke frequentie inwoners hun afval kunnen aanbieden. Hieruit blijkt dat de focus van het huidige inzamelmodel meer gericht is op de inzameling van restafval dan op de inzameling van herbruikbaar afval.

Afvalstroom	Inzamelmiddel	Doelgroep	Frequentie
Restafval	Minicontainer	Laagbouw	1x per week
	Ondergrondse container	Hoogbouw	2x per week
Gft	n.v.t.	Alle inwoners	n.v.t.
Papier	Minicontainer	Laagbouw	1x per 4 weken
	Ondergrondse container	Alle inwoners, milieupark	1x per week
Glas	Ondergrondse container	Alle inwoners, milieupark	1x per week
Kunststof	Zakken	Alle inwoners	1x per 4 weken
Textiel	Bovengrondse container	Alle inwoners, milieupark	1x per week
Snoeiafval	Gebundeld	Ieder adres	1x per 2 weken
Grofvuil	Gebundeld	Ieder adres	Op afspraak, tegen betaling
Afvalbrengstation	Brengvoorziening	Alle inwoners	Maandag t/m vrijdag 08.00-16.00
			Zaterdag 10.00-16.00

2.1.2 Milieuparkjes

De afvalstromen papier, glas en textiel kunnen bij milieuparkjes in verzamelcontainers worden aangeboden. Op ieder milieuparkje kunnen glas en papier worden aangeboden. Op iets meer dan de helft van de parkjes staat ook een textielcontainer. De containers bij de milieuparkjes zijn voor alle inwoners van Krimpen. Bij laagbouwwooningen is tevens een papierinzameling aan huis. De milieuparkjes bevinden zich op een aantal centrale locaties in de gemeente. Op de weergegeven plattegrond zijn de locaties van de milieuparkjes aangegeven. In de daaropvolgende tabel is de locatie van de milieuparkjes gespecificeerd en is aangegeven hoeveel containers er staan.

Nr	Coördinaten	Straat	Winkelcentrum	Glas	Papier	Textiel	Totaal
1	51.91466000, 4.588710000	Raadhuisplein	Crimpenhof	2	1	1	4
2	51.91618000, 4.589170000	Hoogstade	Crimpenhof	3	1	1	5
3	51.91528000, 4.587250000	Pr.Bernardstraat	Crimpenhof	2	1		3
4	51.91955000, 4.596520000	Parkzoom	Winkelstraat	1	1		2
5	51.91951000, 4.599010000	Middenwetering	Flats	1	1		2
6	51.92194000, 4.611190000	Marathon	De Korf	3	1	1	5
7	51.92324000, 4.610470000	Marathon	De Korf	1	1	1	3
8	51.92335000, 4.617910000	Zandrak	(leeg)	1	1		2
9	51.92327000, 4.623130000	Brinkweg	De Brink	3	2	1	6
10	51.91486000, 4.618000000	Olm	Olm	2	1	1	4
11	51.91382000, 4.614500000	Lage Vijver	(leeg)	1	1		2
12	51.91480000, 4.601960000	Veld en Beemd	Stad en Landschap	2	1	1	4
13	51.90835000, 4.599510000	Ouverturelaan	Bussluis	2	1	1	4
				24	14	8	46

2.1.3 Afvalbrengstation

Op afspraak en tegen betaling zamelt NV MAK grof huishoudelijk afval aan huis in. Grofvuil kan echter ook op het afvalbrengstation aan de Stormsweg 11 worden aangeboden. Dit kan gratis en het grofvuil wordt gesorteerd in zoveel mogelijk gescheiden afvalstromen. Op het afvalbrengstation kunnen ook andere soorten grof huishoudelijk afval worden gebracht dan dat aan huis wordt opgehaald.

In de Wet milieubeheer is in artikel 10.24 vastgelegd dat gemeenten zowel de inzameling van grofvuil aan huis als de inzameling via een afvalbrengstation als voorziening aan inwoners moeten bieden. Sinds 1 januari 2011 vallen gemeentewerven, milieustraten en KCA-depots onder het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer en bijbehorende Regeling (Activiteitenbesluit en Activiteitenregeling). In paragraaf drie van het Activiteitenbesluit is vastgelegd dat op een afvalbrengstation een adequaat voorzieningenniveau geboden moet worden. Dit heeft betrekking op de te scheiden afvalstromen.

In de volgende tabel zijn de afvalstromen weergegeven die op het afvalbrengstation gescheiden ingenomen worden en is aangegeven welke afvalstromen conform het Activiteitenbesluit op het afvalbrengstation ingezameld dienen te worden. Drukhouders, piepschuim en matrassen worden op het afvalbrengstation van NV MAK niet gescheiden ingezameld. De belangrijkste reden hiervan is dat de afstand tot verwerkingslocaties dermate groot zijn dat gescheiden inzameling tot hoge kosten leidt. Voor het niet gescheiden inzamelen van deze drie afvalstromen beschikt NV MAK over een ontheffing.

	Inzameling op het afvalbrengstation	Activiteitenbesluit
1	Asbest	Asbest
2	Autobanden	Banden van voertuigen
3	Bouw- en sloofafval	
4	Dakafval	Dakafval
5	Grof huishoudelijk afval	
6	Gips	Gips
7	Grond	Grond, onderscheiden naar de functieklassen van het Besluit bodemkwaliteit
8	Hout B	A-hout en B-hout
9	Hout C	C-hout
10	Hard kunststof	Harde kunststoffen
11	Kunststofverpakkingen	
12	Papier	Papier en karton
13	Puin	Gemengd steenachtig materiaal, niet zijnde asfalt en niet zijnde gips
14	Metaal	Metalen
15	Tuinafval	Grof tuinafval
16	Vlakglas	Vlakglas
17	Wit- en bruingoed / elektrische apparaten	Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur
18	Textiel	Textiel, niet zijnde tapijt
19	Klein gevaarlijk afval	
20	Olie	
21	Vet	
22		Gasflessen, brandblussers en overige drukhouders
23		Geëxpandeerd polystyreenschuim
24		Matrassen

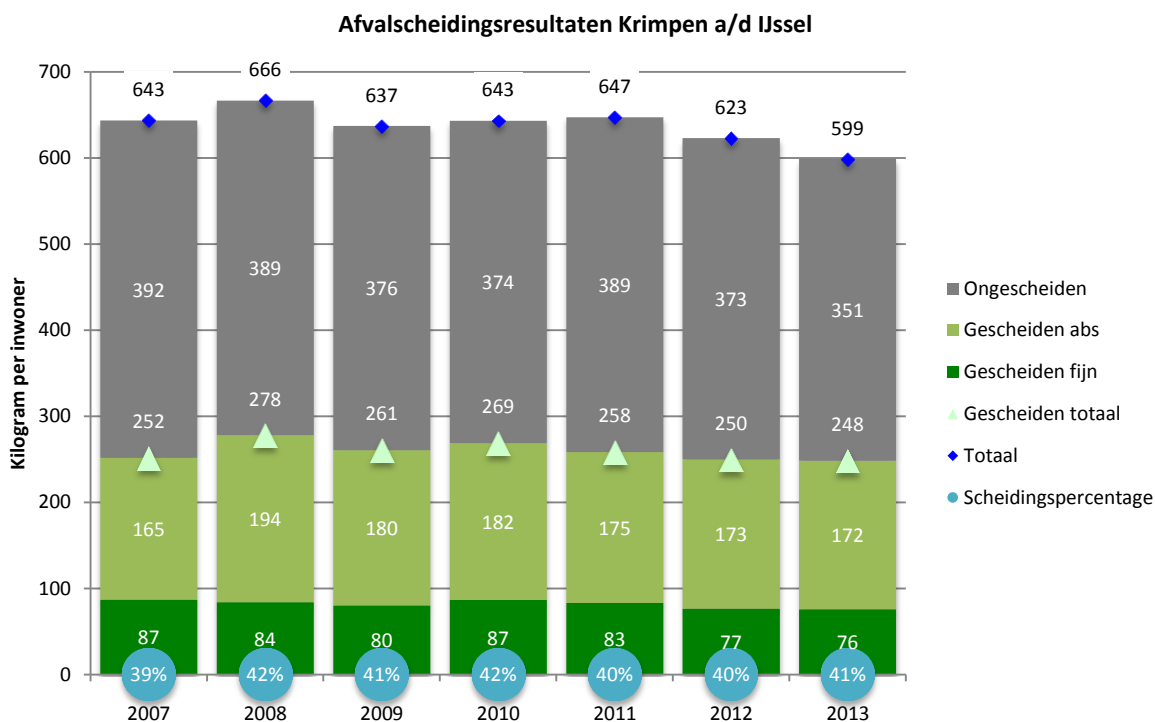
2.2 INZAMELRESULTATEN

In deze paragraaf worden de inzamelresultaten van de gemeente Krimpen aan den IJssel weergegeven en vergeleken met de gemiddelde resultaten van vergelijkbare gemeenten. Door deze resultaten voor een aantal jaren weer te geven, wordt duidelijk wat de ontwikkeling hierin is. Dit kan van belang zijn bij het bepalen van kaders en maatregelen voor het bereiken van een nieuwe doelstelling. Bij het stellen van nieuwe doelen is het belangrijk dat deze ook realiseerbaar

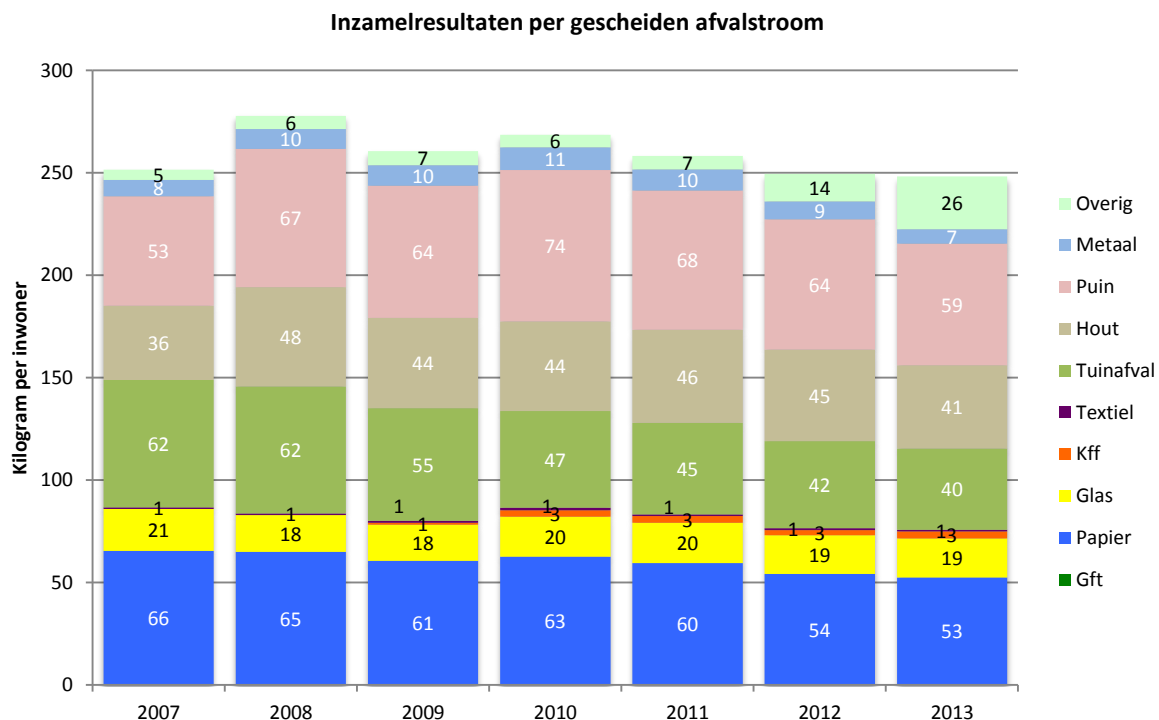
zijn. In dit geval gaat het om een afvalscheidingsdoelstelling. Dat betekent dat meer gescheiden afval ingezameld zou worden. Dit afval wordt nu als restafval ingezameld. Uit analyse van het restafval blijkt hoeveel te scheiden afval hierin aanwezig is. Door hier bij het bepalen van de doelstelling rekening mee te houden, is deze ook realistisch. Deze paragraaf vormt tevens het referentiekader voor het service aspect van de afvalbeleidsdriehoek.

2.2.1 Inzamelresultaten Krimpen

De afgelopen jaren is de hoeveelheid in de gemeente Krimpen aan den IJssel ingezameld afval en de samenstelling daarvan vrijwel constant geweest. Vanaf 2012 verminderd de totale hoeveelheid afval. Door de vrijwel gelijke verhouding tussen de hoeveelheid gescheiden en ongescheiden ingezameld afval is ook het afvalscheidingspercentage in deze periode vrijwel onveranderlijk, variërend van 39 tot 42 procent. De totale hoeveelheid gescheiden ingezameld afval is in 2013 iets lager is dan in 2007. Het toegenomen afvalscheidingspercentage is dan ook veroorzaakt door de grotere afname van de hoeveelheid ingezameld ongescheiden afval. In de volgende grafiek zijn de inzamelresultaten in hoofdcomponenten voor de periode 2008 tot en met 2013 weergegeven.

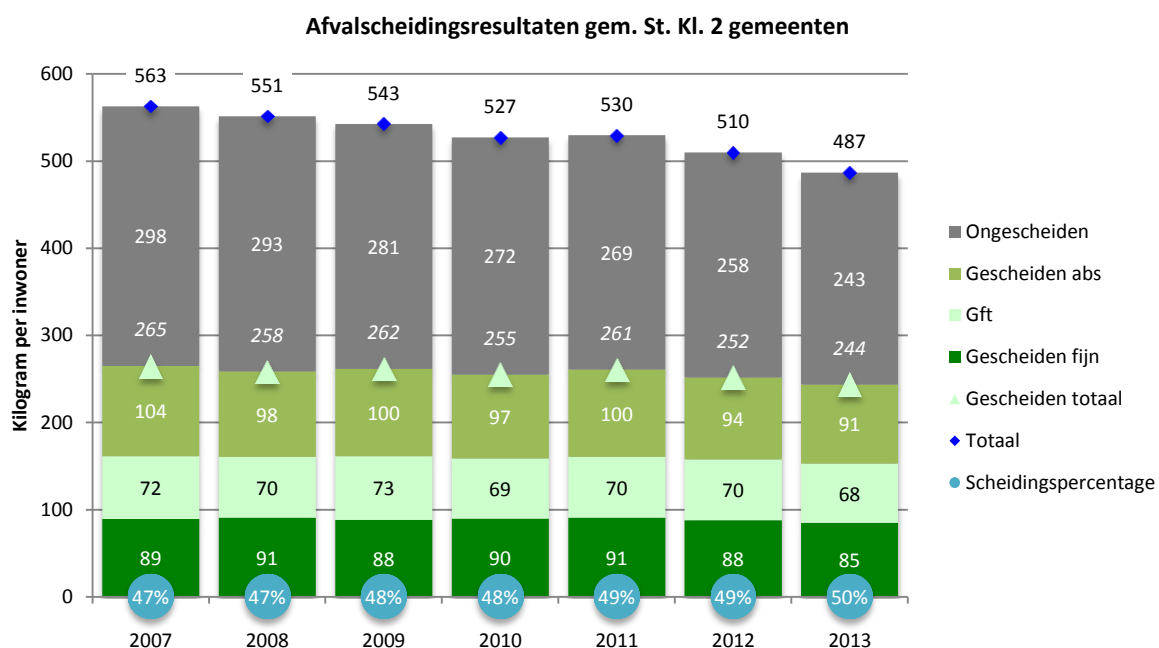

In de volgende grafiek zijn de inzamelresultaten van de verschillende gescheiden afvalstromen weergegeven. Deze afvalstromen zijn in de voorgaande grafiek samengevat in de groene delen. Wat opvalt is dat alle afvalstromen of zijn afgenomen of gelijk zijn gebleven. De hoeveelheid tuinafval is sterk afgenomen. Hiervoor is geen verklaring voorhanden. De afname van de hoeveelheid papier is vergelijkbaar met de landelijke trend (digitalisering en economische omstandigheden). Alleen de categorie 'overig' bevat afvalstromen die zijn toegenomen. Deze categorie bevat verschillende kleine afvalstromen, waaronder gips, vlakglas, hard kunststof, grond en wit- en bruingoed. Grond wordt vanaf 2012 gescheiden op het afvalbrengstation ingezameld, Gips vanaf 2013 en wit- en bruingoed is enkel in 2013 in de gewichtsregistratie opgenomen.

2.2.2 Landelijke inzamelresultaten

Aan de dalende hoeveelheid ingezameld afval kan een veelheid aan oorzaken ten grondslag liggen. Mogelijke oorzaken zijn bijvoorbeeld: minder papiergebruik, lichtere (verpakkings)materialen en minder consumptie, dus minder afval, door economische ontwikkelingen. Het is bekend dat deze aspecten van invloed zijn op het afvalaanbod. In onderstaande grafiek zijn de gemiddelde inzamelresultaten weergegeven van gemeenten met een vergelijkbare bevolkingsdichtheid als Krimpen aan den IJssel (stedelijkheidsklasse 2 gemeenten).

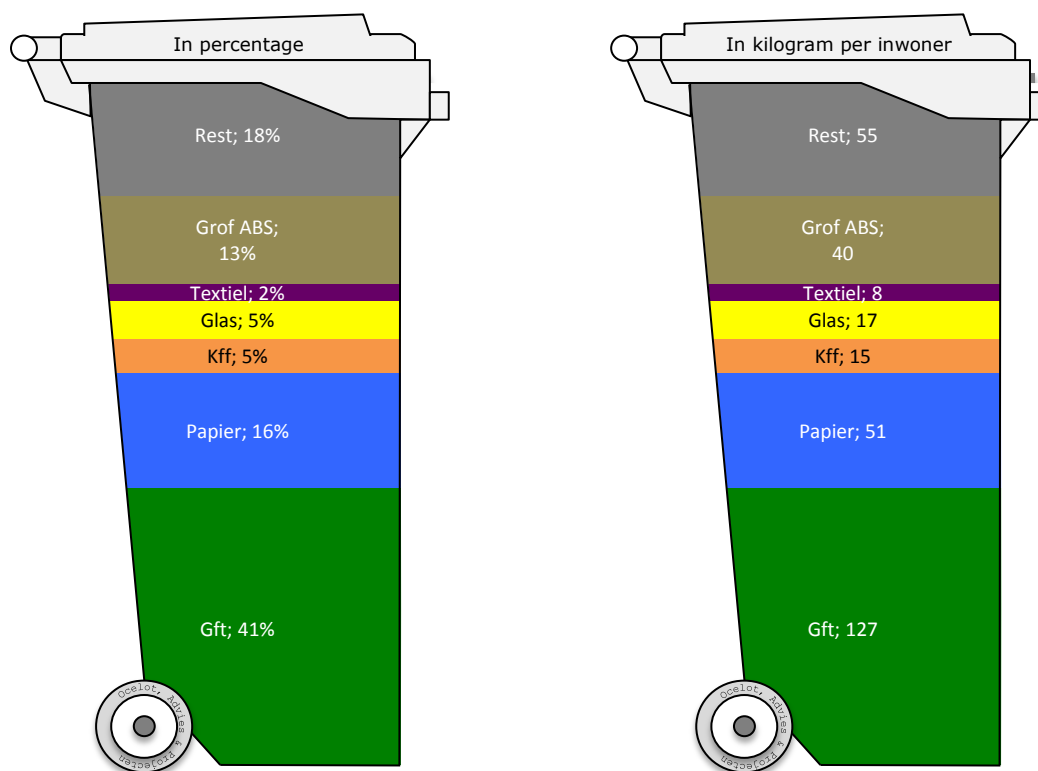

2.2.3 vergelijking landelijke inzamelresultaten en resultaten Krimpen

De totale hoeveelheid ingezameld huishoudelijk afval is in Krimpen aan den IJssel hoger dan gemiddeld in vergelijkbare gemeenten. Omdat in Krimpen geen gescheiden gft-afval wordt ingezameld, is de hoeveelheid gescheiden ingezameld afval in Krimpen aanzienlijk lager dan gemiddeld in vergelijkbare gemeente. Exclusief gft-afval is dit echter vergelijkbaar. Het circa tien procent lagere afvalscheidingspercentage in Krimpen is dan ook vrijwel volledig toe te schrijven aan het niet gescheiden inzamelen van gft-afval.

2.2.4 Samenstelling restafval

De belangrijkste en tot nu toe meest gangbare indicator voor het meten van de afvalscheidingsprestatie, is het afvalscheidingspercentage. Dit percentage geeft de verhouding tussen de gescheiden en ongescheiden hoeveelheid ingezameld afval. Een andere indicator is de samenstelling van het restafval. Uit onderzoek blijkt het restafval in Krimpen aan den IJssel voor het grootste deel, circa 80 procent, te bestaan uit afval dat ook gescheiden aangeboden had kunnen worden. Ongeveer de helft daarvan is gft. Verder bevat het restafval papier (16%) en grof afval (13%). Dit grof afval is een samenstelling van hard kunststof, metaal, elektrische apparaten, hout, puin en kca. In de volgende figuren is de gemiddelde samenstelling van het restafval van Krimpen weergegeven op basis van sorteringanalyses in 2011 en 2013.

2.3 KOSTEN

Ter referentie van de kosten van nieuw afvalbeleid, wordt in deze paragraaf inzicht gegeven in de huidige kosten. Daarbij is onderscheid gemaakt naar de kosten die NV MAK aan de gemeente berekent, de totale gemeentelijke afvalbeheerkosten zoals die in de jaarrekening van 2013 zijn opgenomen en de hoogte van de afvalstoffenheffing. De in deze paragraaf weergegeven kosten vormen het referentiekader voor het kostenaspect van de afvalbeleidsdriehoek.

Er is geen vergelijking gemaakt met de kosten voor afvalbeheer of de hoogte van de afvalstoffenheffing in andere gemeenten. De afvalbeheerkosten zijn onder andere afhankelijk van het serviceniveau, het inzamelmodel, uitvoeringsaspecten en bereikte milieuprestaties. Hogere service, uitgebreidere voorzieningen en betere prestaties leiden vaak tot andere kosten of zijn mogelijk door een ander budget. Voor een zinvol vergelijk moeten al deze aspecten worden beschouwd. Daarnaast verschilt het per gemeente welke activiteiten onder afvalbeheerkosten vallen. Gemeenten gaan bijvoorbeeld verschillend om met het toerekenen van kosten voor straatreiniging, zwerfafvalbestrijding, communicatie en vergoedingen uit het Afvalfonds. De afvalbeheerkosten worden gedekt door inkomsten uit de afvalstoffenheffing. Niet iedere gemeente hanteert dezelfde dekingsgraad daarvoor. Een brede vergelijking van afvalbeheeraspecten met andere gemeenten kan ontstaan door deel te nemen aan de Benchmark Huishoudelijk afval van de NVRD en Rijkswaterstaat.

2.3.1 Begroting NV MAK

NV MAK voert alle uitvoerende taken met betrekking tot afvalinzameling in de gemeente Krimpen aan den IJssel uit. Daarnaast zamelt NV MAK ook het afval in Nederlek en Ouderkerk in. De totale begroting van NV MAK voor 2014 bedraagt € 3.764.690. Hiervan is € 3.120.399 begroot voor de afvalinzameling in Krimpen.

2.3.2 Jaarrekening

Het thema Afval is onderdeel van Programma 7 Beheer Buitenruimte. In de jaarrekening 2013 zijn de lasten en baten voor het thema afval niet gespecificeerd. Het saldo voor het thema Afval bedraagt op de rekening 2013 -€ 261.000 (negatief).

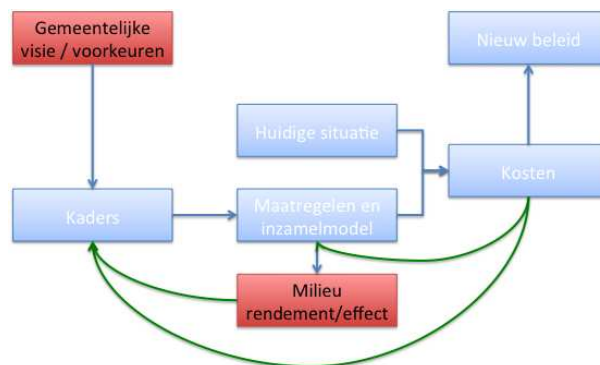
2.3.3 Afvalstoffenheffing

De gemeentelijke kosten voor afvalbeheer en een gedeelte van de kosten voor straatreiniging worden gedekt uit de afvalstoffenheffing. In 2013 bedroeg de afvalstoffenheffing € 250,80 voor een eenpersoonshuishouden en € 273,60 voor een meerpersoonshuishouden. De afvalstoffenheffing is in 2014 gedaald naar € 241,56 voor een eenpersoonshuishouden en € 263,52 voor een meerpersoonshuishouden.

Totale inkomsten uit afvalstoffenheffing bedroeg in 2013 € 3.268.000 (bron: Jaarstukken 2013 Gemeente Krimpen aan den IJssel). Er hebben geen kwijtscheldingen plaatsgevonden in 2013.

3 AFVALSCHEIDINGSDOELSTELLING

Dit hoofdstuk geeft de afvalscheidingsdoelstelling van de gemeente Krimpen aan den IJssel weer. Deze doelstelling is onderdeel van de gemeentelijke visie op afval. De hoogte van de doelstelling wordt bepaald binnen de afweging van het voldoen aan de landelijke doelstelling en de inspanning die hiervoor van inwoners kan worden gevraagd. Het relateren van deze doelstelling aan huidige en historische inzamelresultaten geeft een indruk van de inspanning die vereist is om de doelstelling te realiseren.

3.1 GEMEENTELIJKE AFVALSCHEIDINGSDOELSTELLING

In de inleiding is de ontwikkeling van de landelijke afvalscheidingsdoelstelling genoemd. Voor 2020 geldt nu een landelijke doelstelling van 75 procent gescheiden ingezameld afval. Gemeenten worden geacht dit doel te behalen, maar er is geen sprake van dwang of verplichting. De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft al lange tijd een afvalscheidingspercentage van ongeveer 40 procent. Voor het realiseren van de landelijke doelstelling is bijna een verdubbeling van de gescheiden ingezamelde hoeveelheid afval nodig. Om dit te realiseren is een ingrijpende verandering van het afvalbeleid nodig. Het risico bestaat dat te veel, te grote en te snelle veranderingen leiden tot weerstand hiertegen bij inwoners. Door een lager afvalscheidingspercentage tot doel te stellen kan met minder ingrijpende veranderingen worden volstaan, waardoor hiervoor makkelijker draagvlak gecreëerd kan worden. De gemeente Krimpen aan den IJssel stelt zich tot doel om in 2020 een afvalscheiding van 70 procent te realiseren.

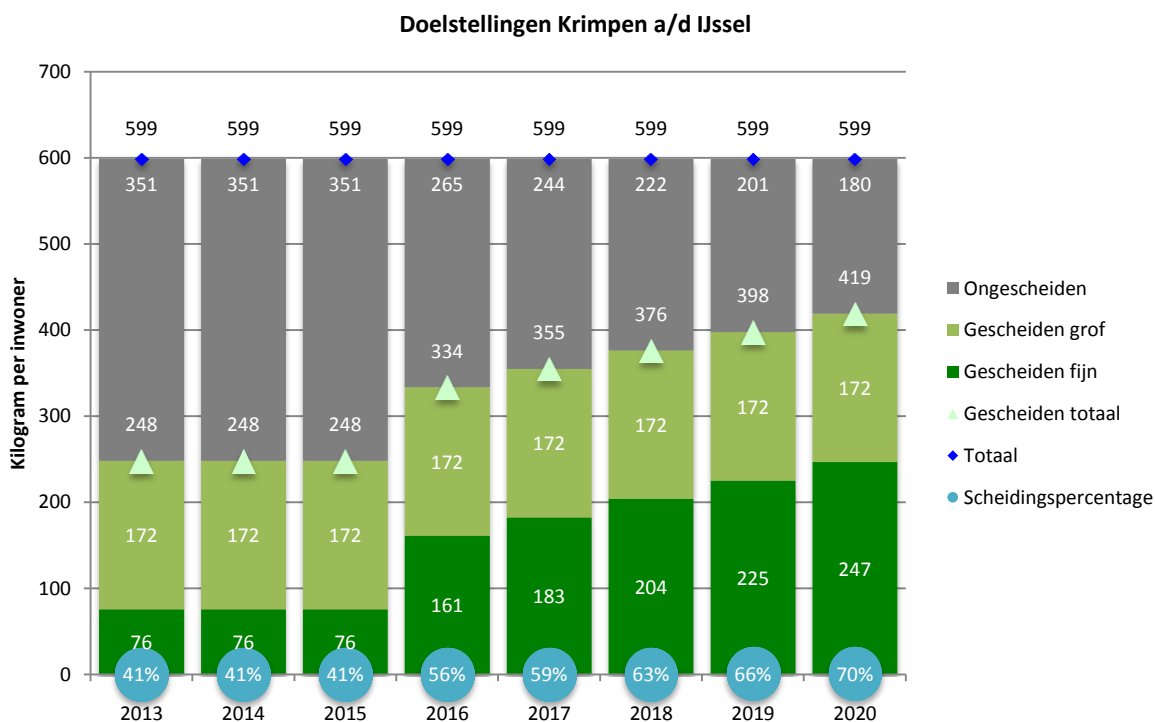
3.1.1 Toekomstige inzamelresultaten

Omdat het afvalscheidingspercentage enkel de verhouding tussen de hoeveelheid gescheiden en ongescheiden afval aangeeft, kan deze doelstelling moeilijk vertaald worden naar acties en maatregelen om de doelstelling te realiseren. Ook is de stap van de huidige 41 naar de tot doel gestelde 70 procent afvalscheiding daarvoor te abstract. Om acties en maatregelen te kunnen formuleren waarmee het realiseren van de doelstelling mogelijk wordt, is een fasering, differentiatie en kwantificering van de afvalscheidingsdoelstelling vereist.

Er wordt verondersteld dat de maatregelen van het nieuwe afvalbeleid al na het eerste jaar tot realisatie van de helft van de doelstelling leidt. Daarna neemt de afvalscheiding evenredig jaarlijks toe, tot 70 procent in 2020. Deze afvalscheidingspercentages zijn vervolgens evenredig vertaald naar inzamelresultaten voor het totaal aan gescheiden ingezameld fijn huishoudelijk afval. Hierbij is ervan uitgegaan dat de totale afvalhoeveelheid de komende jaren gelijk blijft. In de volgende tabel zijn de inzameldoelen voor gescheiden afval per jaar weergegeven, waarbij de inzamelresultaten van 2013 en het gemiddelde van de sorteeranalyses uit 2011 en 2013 als uitgangspunt gelden.

	Toelichting	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gescheiden fijn	Toename van 171 kg/inw is nodig om 70% totale afvalscheiding te realiseren	76	76	76	161	183	204	225	247
Gescheiden grof	Verondersteld gelijk te blijven aan resultaat 2013	172	172	172	172	172	172	172	172
Gescheiden totaal	Optelling van bovenstaande	248	248	248	334	355	376	398	419
Ongescheiden	Neemt af door toename van gescheiden ingezameld afval	351	351	351	265	244	222	201	180
Totaal	Verondersteld gelijk te blijven aan resultaat 2013	599	599	599	599	599	599	599	599
Scheidings-percentage	Verhouding tussen gescheiden en ongescheiden ingezameld afval	41%	41%	41%	56%	59%	63%	66%	70%

In de volgende grafiek zijn de jaarlijks tot doel gestelde inzamelresultaten op een zelfde wijze weergegeven als de historische inzamelresultaten in hoofdstuk 2.

3.1.2 Richtlijn per afvalstroom

Het afval dat de komende jaren extra gescheiden ingezameld moet worden, is momenteel restafval. Om te bepalen welke maatregelen nodig zijn om tot meer afvalscheiding te komen, is de samenstelling van het restafval van belang. Er kan alleen extra gescheiden worden ingezameld als hiervoor voldoende beschikbaar is. Voor het realiseren van de afvalscheidingsdoelstelling van 70 procent, moet de hoeveelheid restafval met 55 procent afnemen. Niet alle in het restafval aanwezige afvalstromen komen echter in aanmerking voor (extra) gescheiden inzameling. Uitgegaan van kansrijke afvalstromen, moet 73 procent van de hiervan totaal beschikbare hoeveelheid worden ingezameld. Onder beschikbaarheid wordt het totaal verstaan van de hoeveelheid gescheiden ingezameld in 2013 en de hoeveelheid dat volgens de sorteeranalyses van 2011 en 2013 in het restafval aanwezig is.

In totaal moet bijna driekwart van de hiervoor beschikbare hoeveelheid afval gescheiden worden ingezameld. Hoeveel van iedere afvalstroom afzonderlijk wordt ingezameld, is echter afhankelijk van onder andere de middelen die hiervoor beschikbaar zijn en van de bereidheid van inwoners tot afvalscheiden. Omdat de inzet van middelen, ondersteunende maatregelen en financiële consequenties sterk afhankelijk zijn van de afvalstroom, is het nuttig om een beeld te hebben van de omvang van ieder van deze afvalstromen. Als richtlijn geldt daarom dat van ieder van de betreffende afvalstromen een gelijk percentage, dus 73 procent, van de beschikbare hoeveelheid in 2020 wordt ingezameld. In de volgende tabel is dit cijfermatig weergegeven met een aantal aanvullende toelichtingen. Tevens is in de tabel een fasering aangebracht voor de periode 2016 tot en met 2020. Ook deze fasering kan een richtlijn zijn.

Gewichten in kilogram per inwoner	Toelichting	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gft	De (her) introductie van gescheiden inzameling van gft is noodzakelijk om de doelstelling te kunnen realiseren. Het is aannemelijk dat direct na introductie van gescheiden inzameling een groot deel van de tot doel gestelde hoeveelheid wordt gerealiseerd, waarna verdere toename in kleinere stappen zal plaatsvinden.	0	0	0	43	54	65	75	86
Papier	Als meer van de overige afvalstromen gescheiden wordt ingezameld dan tot doel is gesteld, hoeft in principe minder van deze afvalstroom ingezameld te worden. Er dient echter wel rekening mee gehouden te worden dat ingezamelde hoeveelheden van andere afvalstromen in latere jaren achter kunnen blijven bij de tot doel gestelde hoeveelheden.	53	53	53	70	74	79	83	88
Glas		19	19	19	25	26	28	29	30
Kff		3,4	3,4	3,4	8,7	10	11	13	14
Textiel		0,8	0,8	0,8	3,4	4,0	4,7	5,3	6,0
Dranken- karton	Deze afvalstromen vormen samen ruim 5 procent van het restafval. Gescheiden inzameling hiervan kan daardoor een belangrijke bijdrage leveren aan het realiseren van de doelstelling. Daarnaast zijn of bevatten deze afvalstromen waardevolle grondstoffen.	0	0	0	2,8	3,5	4,1	4,8	5,5
Metaal		0	0	0	5,3	6,6	8,0	9,3	11
AEEA		0	0	0	2,6	3,2	3,9	4,5	5,2
Totaal		0	0	0	0,7	0,9	1,1	1,2	1,4
Scheidings- percentage		41%	41%	41%	56%	59%	63%	66%	70%

3.2 MINDER RESTAFVAL

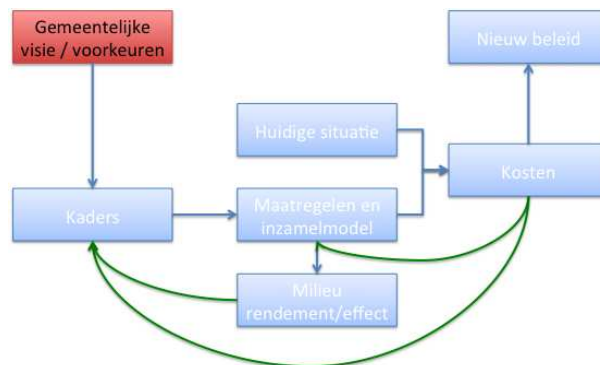
Het hanteren van het afvalscheidingspercentage als doelstelling en een vertaling daarvan naar inzamelresultaten veronderstelt gelijkblijvende afval hoeveelheden. De afgelopen jaren is er echter sprake van een autonome afname van de hoeveelheid afval, verpakkingsmaterialen worden lichter en de gebruikte hoeveelheden papier lijken af te nemen. Daarnaast is het waarschijnlijk dat er steeds meer private initiatieven ontstaan die zich richten op het innemen van waardevolle grondstoffen, zoals bijvoorbeeld kledingwinkels die korting geven als een tas met oude kleding wordt ingeleverd. Ook initiatieven tot afvalpreventie, zoals het tegengaan van voedselverspilling, zullen de komende jaren de hoeveelheden afval doen afnemen. Al deze ontwikkelingen beïnvloeden de afvalhoeveelheden en de samenstelling van het totale afvalaanbod, waardoor inzamelresultaten moeilijk vergelijkbaar zijn. Herbruikbaar afval dat voortijdig of ongeregistreerd de afvalketen als grondstof verlaat en afvalpreventie kunnen zelfs leiden tot afnemende prestaties als dit wordt uitgedrukt in een scheidingspercentage.

Om de doelstelling los te koppelen van de inzamelresultaten, kan de hoeveelheid restafval of het deel daarvan dat herbruikbaar is als richtlijn worden gehanteerd. De samenstelling van het restafval kan gelden als basis voor te nemen maatregelen om het restafval te verminderen. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu onderzoekt hiertoe momenteel de mogelijkheden, waarbij zij zich vooral lijken te richten op de hoeveelheid restafval: afnemend tot 30 kilogram per inwoner in 2025. Voor de gemeente Krimpen aan den IJssel zou dit, op basis van de afvalhoeveelheden en samenstelling in 2013, betekenen dat in 2025 een afvalscheidingspercentage van bijna 90 procent gerealiseerd moet worden.

Om de situatie van 2013 als referentiekader voor de volgende 12 jaar te hanteren, wetende dat er zowel grote autonome veranderingen als ingrijpende gestuurde verandering gaan plaatsvinden, is weinig zinvol. Het is daarom onvermijdelijk om op enig moment over te gaan van een doelstelling die gebaseerd is op een scheidingspercentage naar een doelstelling die gebaseerd is op de hoeveelheid restafval. Met deze overgang kan worden aangesloten bij landelijke ontwikkelingen.

4 LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN

Dit hoofdstuk geeft een toelichting op actuele ontwikkelingen in het afvalbeheer. De beschreven ontwikkelingen zijn te categoriseren als visie op afval, visie op inzamelmodellen, techniek en vanuit de rijksoverheid geïnitieerde of voorgenomen ontwikkelingen. Hieruit volgen de beleidskaders. Naast de lokale aspecten, kunnen deze landelijke ontwikkelingen bijdragen aan de vorming van de gemeentelijke visie en voorkeuren met betrekking tot het afvalbeleid.

4.1 GRONDSTOFFENBENADERING

De traditionele benadering van afvalbeheer sluit steeds minder goed aan bij de werkelijkheid. Het gaat er van uit dat afval een onbruikbaar restproduct is waarvoor betaald moet worden om er vanaf te komen. Steeds vaker blijkt echter dat wat afval wordt genoemd juist heel goed herbruikbaar is en zelfs toenemende financiële waarde krijgt. Het afvalbeheer op deze ontwikkeling laten aansluiten, is een fundamentele verandering die tot een trendbreuk in de toename van afvalscheiding kan leiden. Een groeiend aantal gemeenten en inzamelaars ontwikkelt initiatieven om tot inzamelsystemen te komen die invulling geven aan deze grondstoffenbenadering.

Het idee achter de meeste van deze initiatieven is dat het gemak van het aanbieden van restafval het klaarblijkelijk wint van de motivatie om afval te scheiden. Of te wel: als het makkelijker is om afval als restafval weg te gooien dan gescheiden weg te gooien als grondstoffen, dan zullen mensen kiezen om het afval als restafval weg te gooien. Door het aanbieden van restafval te bemoeilijken (door bijvoorbeeld verzamelcontainers op een langere loopafstand te plaatsen of de huis aan huis inzameling in frequentie te verlagen) en voor gescheiden afval juist te vergemakkelijken (verzamelcontainers voor grondstoffen naar de woningen toe in plaats van op centrale milieuparkjes en grondstoffen frequent aan huis op te halen) wordt een verschuiving verwacht. Vanaf dit punt zijn een aantal methoden in ontwikkeling.

Omgekeerd inzamelen

Bij omgekeerd inzamelen (ook wel gespiegeld inzamelen genoemd) wordt gescheiden afval (frequent) aan huis ingezameld. Het aanbieden van restafval wordt bemoeilijkt door inwoners gebruik te laten maken van ondergrondse verzamelcontainers, die vaak op relatief grote afstand van de woning staan. In gebieden waar de bebouwingsdichtheid te laag is of als het plaatsen van ondergrondse containers niet mogelijk is, heeft het verlagen van de ledigingsfrequentie van de minicontainers voor restafval hetzelfde bemoeilijkende effect.

Grondstoffencontainer, Droog en Herbruikbaar, Basisbak, Grondstoffenton

Bij de grondstoffencontainer worden droge, herbruikbare afvalcomponenten via één minicontainer ingezameld. Na inzameling wordt het 'afval' in de verschillende componenten gesorteerd, waarna hergebruikt als grondstof mogelijk is. Veelal wordt gelijktijdig met de invoering van de minicontainer voor verschillende herbruikbare componenten de ledigingsfrequentie van de restafvalminicontainer verlaagd naar eens per drie of vier weken. Door deze capaciteitsvermindering ontstaat een noodzaak tot afvalscheiding. Om te borgen dat niet meer dan de gewenste containercapaciteit voor restafval beschikbaar is, is een container management systeem noodzakelijk.

Combinatie

Bij een combinatie van inzamelmethoden worden grondstoffen gemengd aan huis ingezameld en moet voor het aanbieden van restafval gebruik gemaakt worden van ondergrondse verzamelcontainers. Het grote voordeel hiervan is dat het aantal minicontainers per adres niet toeneemt.

Vergoeding voor gescheiden afval

Een geheel andere invulling van de grondstoffenbenadering is het uitkeren van een vergoeding voor gescheiden aangeboden afval. De waarde van afval staat hierbij centraal. Een concept dat hier invulling aan geeft is 'Afval Loont'. Inwoners kunnen de waarde van het afval, de grondstof, zelf benutten door dit naar een speciaal daartoe ingericht depot te brengen. Voor het ingeleverde afval krijgen inwoners een vergoeding, die in relatie staat tot de marktwaaarde. Waar de andere initiatieven vooral gericht zijn op de verschuiving van de balans tussen gemak en moeite, richt dit principe zich op een financiële motivatie. Het is daarmee feitelijk een omgekeerde vorm van diftar.

4.2 DIFTAR

Diftar staat voor geDIFferentieerde TARieven. Hierbij betalen burgers naargelang de hoeveelheid (rest)afval dat zij aanbieden. Afrekening kan plaatsvinden op basis van het aangeboden gewicht, het aangeboden volume, het aantal keer dat wordt aangeboden of een combinatie hiervan. Naast het gedifferentieerde tarief is er ook een vastrecht voor de overige afvalbeheerkosten. Dit vastrecht kan gedifferentieerd worden naar de grootte van een huishouden, dus bijvoorbeeld één- of meerpersoonshuishouden.

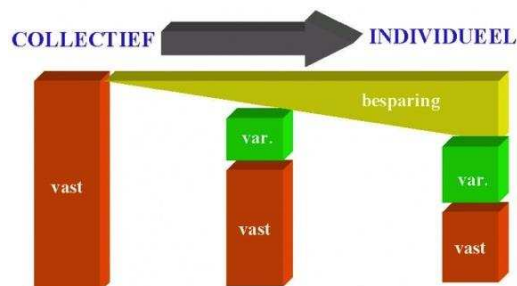
De voordelen van diftar zijn meervoudig. Iedereen betaalt alleen voor het afval dat zij zelf aanbieden. De directe afrekening vormt een zeer goede stimulans voor het zo min mogelijk aanbieden van restafval, door preventie of scheiding. Ook heeft elke vorm van diftar nog een eigen extra voordeel. Minicontainers voor restafval zijn bijvoorbeeld bij de diftar variant volume / frequentie voller en daardoor minder vaak aangeboden. Dit kan tot lagere logistieke kosten leiden. Het diftar systeem kent ook nadelen. Zo vergt het een betrouwbaar en gecertificeerd registratie- en administratiesysteem, voorafgegaan door implementatie van meetsystemen zoals weeg- of telsystemen en de gehele organisatie hieromheen. Vooral bij een gemengd inzamelsysteem van minicontainers en verzamelcontainers, is het van belang te bewaken dat er een uniform afrekensysteem is.

Uit gegevens van Rijkswaterstaat blijkt dat 93 procent van de gemeenten in 2013 het tarief van de afvalstoffenheffing differentieert. Ruim de helft van de gemeenten (53 procent) doet dit op basis van de grootte van het huishouden. Dit tariefsysteem wordt echter niet gezien als diftar. 40 procent van de gemeenten brengt een afvalstoffenheffing in rekening die afhankelijk is van het afvalaanbod van een huishouden. Uit ervaringen in deze gemeenten blijkt het dumpen van afval en het gebruik van andermans minicontainer niet of slechts beperkt voor te komen. Het gebruik van inzamelvoorzieningen in andere gemeenten komt voor, maar is moeilijk kwantificeerbaar en verschilt ook per gemeente.

Steeds vaker lijkt diftar ingevoerd te worden om het afvalscheidingsresultaat te verhogen. De financiële prikkel zou inwoners stimuleren tot het minder aanbieden van restafval en meer afvalscheiding. Uit een analyse van de aan het CBS gerapporteerde inzamelresultaten

van huishoudelijk afval blijkt dat diftar leidt tot minder restafval, maar niet tot evenredig meer gescheiden afval. Uit een nadere analyse van de inzamelresultaten van diftar gemeenten blijkt dat de relatief lage hoeveelheid gescheiden ingezameld afval te herleiden is tot aanzienlijk minder gft-afval dan in gemeenten zonder diftar. Mogelijk houdt dit verband met het feit dat in veel diftar gemeenten ook voor het aanbieden van gft-afval betaald moet worden, waardoor inwoners andere oplossingen voor gft-afval zoeken. Van de overige afvalstromen wordt in diftar gemeenten wel meer ingezameld.

Illustratie: Rova

4.3 ONDERGRONDSE CONTAINERS

Vrijwel alle gemeenten zamelen sinds de jaren '90 het huishoudelijk restafval (en gft-afval) via minicontainers in. Omdat het gebruik van minicontainers voor bewoners van hoogbouw veelal niet mogelijk is, staan er bij hoogbouw doorgaans verzamelcontainers. De laatste jaren vervangen de meeste gemeenten deze bovengrondse verzamelcontainers door ondergrondse containers. Steeds meer gemeenten besluiten ook het restafval van laagbouwwoningen in de

bebouwde kom in te zamelen via ondergrondse verzamelcontainers. De mechanisatie van de afvalinzameling als gevolg van het gebruik van ondergrondse containers zorgt voor een verschuiving van een arbeidsintensieve naar kapitaalintensieve afvalinzameling. Hierdoor blijven de afvalbeheerkosten in de toekomst beter beheersbaar. Tevens resulteert het gebruik van ondergrondse containers vaak in een netter straatbeeld en minder zwerfafval.

Bij het gebruik van ondergrondse containers, kan er voor worden gekozen deze uit te rusten met een elektronisch toegangsreguleringsysteem. Een geautoriseerde toegangspas ontgrendelt inwerpopening van de ondergrondse container. De autorisatielijst in de containerelektronica kan op afstand worden bijgewerkt. Door een beperkt aantal passen, en daarmee gebruikers, voor een container te autoriseren, is het mogelijk de containercapaciteit af te stemmen op het gemiddeld afvalaanbod. De voordelen daarvan zijn: minimalisatie van het aantal containers, optimalisatie van de ledigingsfrequentie en een evenredige spreiding van het afvalaanbod over de geplaatste containers. Met het afsluiten van de containers wordt tevens oneigenlijk gebruik voorkomen (gebruik door anderen dan waarvoor de container is bedoeld). Door capaciteitsplanning wordt voorkomen dat containers structureel vol zijn, wat de belangrijkste oorzaak is van naast de containers geplaatste afvalzakken. De toegangselektronica is tevens geschikt voor het registreren van het gebruik van de containers en dus voor toepassing van diftar.

Steeds meer gemeenten zijn de ruimte die beschikbaar kwam door het verdwijnen van de grijze minicontainer bij laagbouwwooningen gaan gebruiken voor het invoeren van een minicontainer voor papierinzameling en recent voor een minicontainer voor de inzameling van kunststofverpakkingsmateriaal.

4.4 NASCHEIDING

Bij nascheiding worden herbruikbare afvalstoffen uit ongesorteerd ingezameld afval gehaald. Bij ongescheiden ingezameld grofvuil gebeurt dit al langere tijd en het is momenteel zelfs verplicht. Voor restafval heeft hierover lange tijd discussie plaatsgevonden. Belangrijkste onderwerp van deze discussie was de kwaliteit van het gescheiden afval dat nascheiding oplevert. Dit zou slechter zijn dan van brongescheiden afval. De mogelijkheden van nascheiding zijn afhankelijk van toegepaste technieken. Verbeteringen van mechanische technieken hebben al geleid tot betere resultaten, waardoor een aantal gemeenten hun afvalbeleid hebben gericht op nascheiding. Behalve mechanische verbeteringen, bieden ook andere methoden nieuwe mogelijkheden voor nascheiding. Dong Energie heeft in Denemarken een installatie ontwikkeld waarin organisch materiaal en papier in huishoudelijk restafval, in een enzymenreactor worden omgezet in warmte en gas. Dit levert een restproduct op dat eenvoudig verder mechanisch is te scheiden in schone herbruikbare afvalstromen. Nascheiding vermijdt een knelpunt voor afvalscheiding, namelijk de vaak beperkte mogelijkheden in en om het huis om het afval gescheiden te houden en de motivatie van mensen om afval te scheiden. De keerzijde daarvan is dat nascheiding niet bijdraagt aan bewustzijn over consumptiegedrag, verspilling en afvalproductie.

4.5 AFSCHAFFEN STATIEGELD

Gemeenten zijn sinds 1 januari 2010 verplicht kunststofverpakkingsmateriaal gescheiden in te zamelen. De overheid, het bedrijfsleven en de VNG hebben hiertoe eind 2012 een nieuwe raamovereenkomst opgesteld voor de periode 2013 tot en met 2022. In hoofdlijnen is de nieuwe raamovereenkomst een voortzetting van de oude, eerste overeenkomst. Voor het vaststellen van de hoogte van de vergoeding die gemeenten uit het Afvalfonds krijgen voor de inzameling van kunststofverpakkingsmateriaal worden tijdens de looptijd van de overeenkomst drie onderzoeken uitgevoerd.

Een controversieel punt in de Raamovereenkomst Verpakkingen 2012-2022 is de afschaffing van statiegeld op PET flessen. De Tweede Kamer heeft ingestemd met afschaffing als aan alle voorwaarden die hiervoor in de raamovereenkomst staan, is voldaan. Steeds meer onderzoeken wijzen echter uit dat het besluit tot afschaffing van statiegeld gebaseerd is op onjuiste en onvolledige gegevens en dat het statiegeldsysteem juist leidt tot lagere kosten en betere milieuresultaten. Deze nieuwe onderzoeksresultaten zal de Kamer meenemen in haar definitieve besluitvorming, waardoor afschaffing nog geen voldongen feit is. Daarbij heeft de VNG aangegeven in ieder geval uitstel te willen van de afschaffing van het statiegeld tot 2016, omdat nu nog niet alle feiten bekend zijn en er gewacht moet worden met de besluitvorming totdat er een compleet beeld is. Onlangs heeft staatssecretaris Mansveld besloten het afschaffen van statiegeld met een jaar uit te stellen. De belangrijkste reden daarvoor is dat nog niet voldaan is aan alle eisen die als voorwaarden gesteld zijn voor afschaffing.

De onzekerheid rond het statiegeld systeem heeft gevolgen voor het gemeentelijk afvalbeleid. De vraag is namelijk wat het alternatief zal zijn. Het vermengen van PET flessen met het huidige plastic afval zal voor een aanzienlijk groter volume plastic zorgen dat gescheiden kan worden ingezameld. Dit heeft impact op de te kiezen inzamelmethodiek, kosten en publieksvoorlichting. Vanuit milieu oogpunt is vermenging echter ongunstig, omdat daarmee hoogwaardig PET vermengd met laagwaardig overig kunststof. Vanuit dit oogpunt valt te verwachten dat PET flessen toch gescheiden van het overige plastic ingezameld gaan worden. Of en welke rol gemeenten hier in spelen of dat private partijen dit volledig oppakken, valt op dit moment nog niet te zeggen.

4.6 VERBRANDINGSBELASTING

Vanaf 1 april 2014 kost het storten van afval 17 euro per ton. Hiermee wordt, naar nu blijkt, toch niet de beoogde 100 miljoen euro per jaar aan belastinginkomsten gegenereerd en het leidt niet tot het gewenste vergroenend effect. Het Planbureau voor de Leefomgeving is daarom door de staatssecretaris van Financiën gevraagd onderzoek te doen naar alternatieven. Deze zijn uitgewerkt in het rapport Opties voor een afvalstoffenbelasting. Mede op basis van de resultaten van dit rapport heeft staatssecretaris Mansveld in juli 2014 het voorstel gedaan om niet alleen het storten van afval, maar ook het verbranden te belasten. De tarieven voor beiden zouden 13 euro per ton bedragen. Naast het genereren van inkomsten voor de staatskas, zou het belasten van verbranding moeten leiden tot een impuls voor recycling. Het voorstel wordt verder uitgewerkt in het Belastingplan 2015.

4.7 DRANKENKARTONS

In de nieuwe Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 is vastgelegd dat bedrijven de komende jaren meer verpakkingsmateriaal gaan recyclen en de verpakkingsketen gaat verduurzamen. Eén van de afspraken in de Raamovereenkomst is dat eind 2013 in een representatief aantal gemeenten (zowel bronscheidend als nascheidend) een pilot moest zijn uitgevoerd voor de inzameling en recycling van drankenkartons. Drankenkartons zijn verpakkingen van bijvoorbeeld vruchtensap, frisdrank en melkproducten. Op basis van de pilot resultaten en aanvullend onderzoek dat begin 2014 naar aanleiding van de pilot is uitgevoerd, heeft staatssecretaris Mansveld aangekondigd met gemeenten en het verpakkende bedrijfsleven

in overleg te treden over invoering van gescheiden inzameling van drankenkartons. Het verpakkende bedrijfsleven heeft in de voorbereiding van dit overleg een aanbod gedaan om vanaf januari 2015 de gemeenten voor het gescheiden inzamelen van drankenkartons een vergoeding te betalen. Dit aanbod zou gelden voor een periode van drie jaar, zodat voldoende duidelijkheid in de markt omtrent dit onderwerp kan ontstaan.

4.8 LUIERRECYCLING

Op dit moment bestaat er in Nederland nauwelijks verwerkingscapaciteit voor incontinentiemateriaal. Alleen de vergistingsinstallatie van Orgaworld in Lelystad accepteert dit materiaal als onderdeel van het gft-afval. Andere Nederlandse gft-afval verwerkers passen andere technieken toe waardoor incontinentiemateriaal niet meevergist kan worden. Omdat het milieuvriendelijker omgaan met incontinentiemateriaal, waaronder luiers, past binnen het streven een circulaire economie te realiseren, zal staatssecretaris Mansveld het ministerie van Infrastructuur en Milieu samen met de NVRD onderzoek laten doen naar het recyclen van luiers. Het onderzoek zal zich richten op kansen en belemmeringen en zal naar verwachting in de eerste helft van 2015 gereed zijn. Op basis van de uitkomsten zal staatssecretaris Mansveld bepalen of er een aanpassing komt van het nationale afvalbeleid. Ook dan kunnen gemeenten het beleid aanpassen.

4.9 MATRASSEN

Op dit moment staan matrassen niet op de lijst met afvalstromen die gemeenten verplicht gescheiden moeten inzamelen. Door matrassen gescheiden in te zamelen, zouden secundaire grondstoffen ontstaan: textiel, schuim, latex en metaal. Gezien de wens om meer te recyclen en een circulaire economie te realiseren, zou het zo kunnen zijn dat matrassen onder de producentenverantwoordelijkheid gaan vallen. Wanneer dat zo is, zullen er afspraken gemaakt worden tussen het verpakkende bedrijfsleven en VNG over de inzameling van matrassen via de gemeentelijke inzamelstructuur.

4.10 PARTICIPATIEWET

Gemeenten worden in 2015 verantwoordelijk voor jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen. Een deel van deze taken hebben zij nu ook al, een deel nemen zij over van de Rijksoverheid. Een belangrijke wijziging vormt de Participatiewet die naar verwachting op 1 januari 2015 in werking treedt. Daarmee zijn gemeenten verantwoordelijk voor de re-integratie van mensen die nog kunnen werken maar daarbij wel ondersteuning nodig hebben. Gemeenten krijgen er hierdoor de komende jaren belangrijke taken bij of de huidige taken worden uitgebreid. Momenteel worden re-integranten al op beperkte schaal ingezet op afvalinzamel- en straatreinigingswerkzaamheden. Het vormgeven van nieuw afvalbeleid biedt mogelijkheden om deze inzet te vergroten.

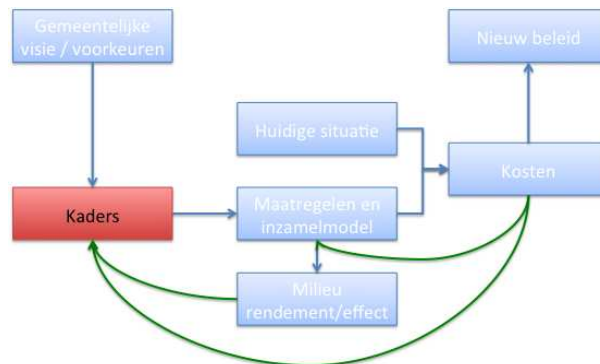
4.11 PARTICIPATIEMAATSCHAPPIJ

Ingegeven door bezuinigingen, worden mensen vanuit de overheid gemotiveerd om vrijwillig werkzaamheden uit te voeren die voorheen door de overheid werden uitgevoerd. Vanuit de nationale overheid ligt hierbij vooral de nadruk op participatie in zorgtaken. Maar ook in taken op het gebied van ruimtelijke ordening en afval vindt steeds meer participatie plaats. Groenperken en boomspiegels zijn in steeds meer gemeenten voor onderhoud en beheer geadopteerd door bewoners. Ook zijn er gemeenten waar ondergrondse restafvalcontainers door bewoners geadopteerd zijn voor het voorkomen van bijgeplaatst afval en voor het melden van beschadigingen, defecten en vulgraad. In het afvalbeleid kan inwonersparticipatie een rol hebben.

5 KADERS VOOR AFVALBELEID

Zoals in de inleiding al is aangegeven, is voor het realiseren van de doelstelling van 70 procent gescheiden afvalinzameling het intensiveren en optimaliseren van de huidige inzamelmethodiek niet voldoende. Het realiseren van deze doelstelling vereist een fundamenteel nieuwe aanpak. In het gemeentelijk afvalbeleid komt dit tot uiting in de beleidskaders. Dit hoofdstuk geeft een toelichting op mogelijke beleidskaders. Bij de vorming van afvalbeleid zullen echter meerdere of misschien alle kaders gecombineerd worden toegepast, eventueel gefaseerd. Inzicht in de afzonderlijke kaders maakt het mogelijk het afvalbeleid af te stemmen op aanpalende beleidsvelden en om de juiste politiek bestuurlijke accenten aan te brengen.

5.1 BRON- OF NASCHEIDING

De landelijke doelstelling richt zich op hergebruik van afval als grondstoffen voor nieuwe producten. Hergebruik kan door afval aan de bron gescheiden in te zamelen. Ook is hergebruik mogelijk door het afval na de inzameling te scheiden in verschillende componenten. Op dit moment zijn de mogelijkheden hiertoe beperkt tot mechanisch nascheiden. Andere technieken zijn momenteel in ontwikkeling en zelfs productierijp. Een speciaal punt van aandacht bij nascheiding is wat er met het organisch materiaal gebeurt: wordt hier groen gas van gemaakt of is het composteerbaar? In de terminologieën van recycling, afvalscheiding, hergebruik, nuttige toepassing en minder restafval, is een kwalificatie van de bijdrage van nascheiding op dit gebied moeilijk te maken.

5.2 MOTIVATIE OF STURING

De inzameling van huishoudelijk afval is traditioneel vanuit milieu hygiënisch oogpunt georganiseerd: afval moet zo snel mogelijk van straat. In de wet Milieubeheer was daartoe ook een verplichte wekelijkse inzamelrequentie opgenomen. Met de opkomst van gescheiden afvalinzameling rond 1990 is de mogelijkheid opgenomen om restafval en gft-afval alternerend (de ene week restafval en de andere week gft-afval) in te zamelen.

De aanbiedmogelijkheden van alle overige gescheiden afvalstromen zijn extra toegevoegd aan de wekelijkse inzamelverplichting van rest- en gft-afval. Hiermee lijkt de voorgeschreven inzamelrequentie maximerend voor de hoeveelheid gescheiden ingezameld afval. Enerzijds vanuit kostenoverwegingen en anderzijds door de relatieve moeite die bewoners moeten doen om afval gescheiden aan te bieden.

Om gemeenten meer vrijheid in het afvalbeleid te geven, biedt de wet Milieubeheer gemeenten nu de mogelijkheid om in het belang van een doelmatig beheer van huishoudelijke afvalstoffen afwijkende inzamel frequenties vast te stellen. Voor de inzameling van gft-afval wordt deze mogelijkheid vooral door stedelijke gemeenten benut. Voor de inzameling van restafval werd tot voor kort nog nauwelijks gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Om de doelstelling van minimaal 70 procent afvalscheiding in 2020 te kunnen realiseren, dienen er beleidskaders te zijn met de ruimte voor motiverende én sturende maatregelen. Motiverende maatregelen bouwen voort op het beleid zoals dat tot nu toe in hoofdzaak heeft bestaan. Sturende maatregelen benutten de mogelijkheden die de Wet Milieubeheer nu biedt.

5.2.1 Motivatie

Het afvalbeleid van de meeste gemeenten is hoofdzakelijk gebaseerd op de bereidheid van bewoners om afval gescheiden aan te bieden in verzamelvoorzieningen. De ruime voorzieningen en communicatieve inspanningen moeten hierbij voor voldoende motivatie zorgen. Afgemeten aan de inzamelresultaten, lijkt de maximale motivatie op traditionele wijze inmiddels bereikt te zijn. Mensen zijn inmiddels voldoende doordrongen van het belang van afvalscheiding, milieubesparing, CO₂ uitstoot, etc. Degene die hier nu niet naar handelen, doen dit uit bewuste keuze of zijn onbereikbaar. Motiverende maatregelen, waarvan communicatie de meest voor de hand liggende is, moeten zich daarom gaan richten op de bezwaren of argumenten van de eerste groep en op het bereiken van de tweede groep. De boodschap moet hiervoor verschuiven van algemeen naar praktisch, gericht op doelgroepen; van grote lijn naar detail. De hiervoor benodigde achtergrondkennis komt uit onderzoeken (bewonersonderzoek, afvalanalyses, etc.), klachten en meldingen en gesprekken met bewoners. Het gaat hierbij om een beeld te krijgen van lokale omstandigheden, situaties en denkbeelden en daar vervolgens op in te spelen met informatie en voorlichting.

5.2.2 Financiële sturing

Bij financiële sturing is er een directe relatie tussen het afvalaanbod en de kosten die inwoners of huishoudens hiervoor in rekening wordt gebracht of een vergoeding die zij ontvangen. Het eerste is bekend als diftar, waarbij verdere keuzes gemaakt kunnen worden over de vorm van diftar. Het tweede komt overeen met het principe van het Afval Loont concept. De belangrijkste verschillen tussen beiden zijn te kenmerken als: straffen versus belonen, gericht op vermindering van restafval versus verhogen van de hoeveelheid gescheiden afval en, in zekere mate ook halen versus brengen. Beide concepten kunnen ook ondersteunend aan elkaar worden ingevoerd. De kwalificatie straffen versus belonen vereist echter een kanttekening: de relatie tussen diftar en straffen is gebaseerd op het uitgangspunt de vervuiler betaalt. Met uitgebreide voorzieningen voor het aanbieden van gescheiden afval, beschikken inwoners echter over goede alternatieven voor het aanbieden van afval. Hierdoor vormt diftar een middel waarmee inwoners de hoogte van hun afvalstoffenheffing kunnen beïnvloeden.

5.2.3 Fysieke sturing

Hoeveel bakken, kratjes, dozen en zakken zijn bewoners bereid in en om het huis te gebruiken voor afvalscheiding en hoeveel moeite willen ze doen om deze ook met het juiste afval te vullen? Met financiële prikkels en motiverende maatregelen kan de gemeente hier invloed op uitoefenen, maar uiteindelijk maakt ieder huishouden een eigen afweging tussen financieel voordeel, milieubewust handelen en gemak. Het gemak bevindt zich momenteel voornamelijk in de wijze van restafval inzameling, zoals voorgeschreven in de wet Milieubeheer, uit een tijd dat er enkel restafval bestond. Gebruikmakend van de uitzonderingsmogelijkheid in de wet Milieubeheer, kunnen de aanbiedmogelijkheden voor restafval beperkt worden. Dit kan bijvoorbeeld door de minicontainer minder vaak te legen en door het gebruik van ondergrondse containers via elektronische toegangssystemen te limiteren. Door minder vaak restafval aan huis in te zamelen of niet meer direct nabij huis aan te kunnen bieden, is het aanbieden van gescheiden afval relatief gemakkelijker. Bewoners zullen – uit gemak – dan naar verwachting sneller en vaker kiezen voor het aanbieden van gescheiden afval. Bij een beperking op de aanbiedmogelijkheden van restafval, schrijft de wet Milieubeheer echter wel voor dat bewoners de mogelijkheid moeten hebben afval naar een inzamelpunt te brengen. Het afvalbrengstation biedt hiertoe voldoende mogelijkheid.

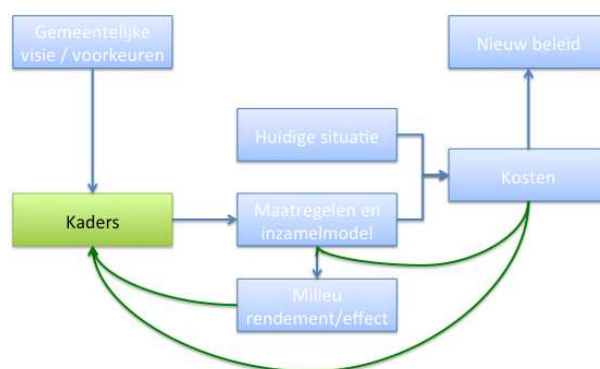
6 HET TOEKOMSTIG AFVALBELEID

Gezamenlijk hebben de gemeente Krimpen aan den IJssel en NV MAK onderzocht aan welke kaders het toekomstig afvalbeleid moet voldoen. Deze kaders staan in paragraaf 6.1. Op basis van deze kaders is een inzamelmodel geselecteerd. Na een toelichting van het gekozen inzamelmodel in paragraaf 6.2 volgt in paragraaf 6.3 een analyse van de mogelijke milieuprestaties. Hieruit wordt duidelijk op welke manier de afvalscheidingsdoelstelling met het gekozen inzamelmodel gerealiseerd kan worden. Het invoeren van het nieuwe inzamelmodel leidt tot een nieuw kostenmodel. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk is een samenvatting weergegeven van de financiële consequenties van het nieuwe inzamelmodel.

6.1 AFVALBELEIDSKADERS

Het realiseren van de landelijke doelstelling van 75 procent afvalscheiding vereist grote veranderingen in het afvalbeleid en in de invulling daarvan. De afgelopen jaren hebben al een aantal veranderingen plaatsgevonden in de gemeente Krimpen aan den IJssel. Zo is bijvoorbeeld de duobak afgeschaft, is de papiermini ingevoerd en heeft de Basis Bak proef plaatsgevonden. Om te voorkomen dat te veel veranderingen in korte tijd ten koste gaan van voldoende draagkracht, wil de gemeente de omvang en snelheid van

veranderingen beperkt houden. Om deze reden is de gemeentelijke afvalscheidingsdoelstelling voor 2020 op 70 procent gesteld, lager dan de landelijke doelstelling. Een keuzemogelijkheid voor het aanbieden van gescheiden afval draagt bij aan het beperken van de impact van de noodzakelijke veranderingen. Dit leidt tevens tot een hoog serviceniveau, verhoogt het draagvlak en daarmee de bereidheid tot afvalscheiding. Inwoners zullen daarbij wel gestimuleerd worden om inzamelmiddelen te gebruiken die op basis van ervaring de hoogste bijdrage kunnen bieden aan de afvalscheidingsprestaties. De keuze om afval op een andere manier gescheiden aan te bieden vereist daarmee een actie van inwoners. Een verandering en uitbreiding van de inzamelmethoden kan leiden tot hogere kosten voor afvalbeheer. Daartegenover staan baten uit vermeden verwerkingskosten voor restafval en lagere verwerkingskosten of opbrengsten voor gescheiden afval. De kosten (voor voorzieningen en logistiek) zullen echter vooruitlopen op de baten. Het nieuwe afvalbeheer mag niet leiden tot een lastenverzwaring voor inwoners. Voor financiering van de aanvangskosten zullen daarom andere bronnen dan de afvalstoffenheffing aangewend worden. Dit is mogelijk als er sprake is van een terugverdieneffect en dit effect binnen een beperkte periode optreedt. Als uitgangspunt wordt daarom gesteld dat de maximale terugverdientijd van de maatregelen uit het nieuwe afvalbeleid gelijk is aan de periode waarop het afvalbeleid betrekking heeft.

Een ander belangrijk uitgangspunt bij in te voeren maatregelen is dat deze ruimte moeten laten voor eventuele toekomstige uitbreiding, die in het verlengde van de maatregelen liggen. Succesvolle maatregelen moeten eenvoudig uit te breiden zijn. Uitbreiding of aanvulling van maatregelen mag in principe niet leiden tot verlies aan kapitaal. Nieuwe maatregelen moeten kunnen aansluiten bij het dan bestaande draagvlak en de motivatie van inwoners.

Het huidige beleid met betrekking tot de inzet van re-integratiemedewerkers wordt geïntensiveerd voortgezet in het nieuwe afvalbeleid. Maatregelen die hiertoe specifiek mogelijkheden bieden hebben daarom voorkeur.

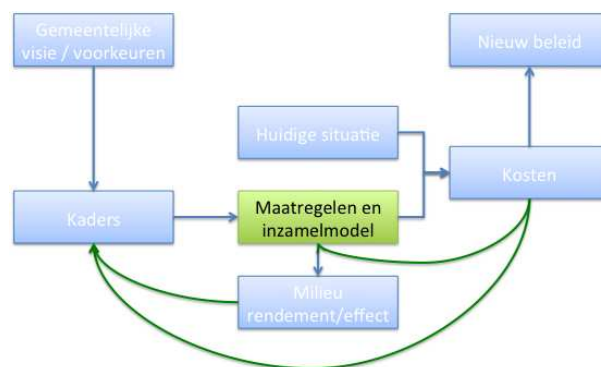
De kaders waaraan het toekomstig afvalbeleid moet voldoen zijn onderstaand samengevat weergegeven.

- 70 procent afvalscheiding in 2020
- Beperkt aantal veranderingen in de inzamelmethoden
- Keuzemogelijkheid voor het aanbieden van gescheiden afval
- Stimulering van voorkeursinzamelmiddelen met bewezen effectiviteit
- Nieuwe maatregelen moeten binnen de periode waarop het afvalbeleid betrekking heeft terugverdiend kunnen worden
- Ruimte voor uitbreiding van maatregelen
- Maximale inzet van re-integratiemedewerkers

6.2 INZAMELMODEL

Om goed te kunnen beoordelen hoe een inzamelmodel of maatregel zich verhoudt tot de gestelde kaders, is vooral gekeken naar bestaande mogelijkheden. Een bijkomend voordeel hiervan is dat ook het effect van de maatregel bekend is, waardoor proefprojecten en pilots niet nodig zijn. Het gekozen inzamelmodel kan dan na bestuurlijke besluitvorming direct worden geïmplementeerd. Het model waarvoor is gekozen, bestaat uit vier componenten:

1. Inzameling van groente-, fruit- en tuinafval (gft-afval)
2. Omgekeerd inzamelen bij laagbouw
3. Afval Loont
4. Communicatie als motivator

Voorafgaand aan de toelichting op de vier componenten van het inzamelmodel, dient toegelicht te worden dat de mogelijke maatregelen -die invulling geven aan het inzamelmodel- voornamelijk bepaald worden door de beschikbare ruimte in en vooral om het huis voor het tijdelijk bewaren van gescheiden afval. Een gebruikelijk onderscheid hierbij is laagbouw en hoogbouw. Laagbouwwoningen beschikken doorgaans over een voor- of achtertuin waar minicontainers kunnen staan. Bewoners van hoogbouwwoningen zijn afhankelijk van verzamelvoorzieningen. Een speciale categorie is laagbouwwoningen zonder ruimte voor minicontainers. Deze categorie is beperkt van omvang en maatregelen kunnen gelijk zijn aan de maatregelen voor hoogbouw. Daarom wordt deze bebouwingscategorie in het Krimpense afvalbeleid bij hoogbouw gerekend.

6.2.1 Inzameling gft-afval

In het verleden hadden de inwoners van laagbouwwoningen voor de inzameling van huishoudelijk afval (restafval en gft-afval) de beschikking over een duobak. Dit was een 380 liter minicontainer die uit twee compartimenten bestond: een groot compartiment voor restafval en een klein compartiment voor gft-afval. De container werd wekelijks geleegd in een speciaal hiervoor geschikt voertuig. Om diverse redenen (onder andere: afwijkende inzamelmethode, containers waren aan vervanging toe) is besloten met het duobaksysteem te stoppen. Vrijwel gelijktijdig werd de papierinzameling via minicontainers ingevoerd. Om het aantal minicontainers, in verband met beschikbare ruimte, te beperken tot twee stuks is besloten geen derde minicontainer voor gft-afval te gaan gebruiken. Als gevolg hiervan is besloten te stoppen met de gft-inzameling bij laagbouw.

De hoogbouwbewoners maakten, voor het aanbieden van huishoudelijk afval, gebruik van bovengrondse verzamelcontainers voor restafval en voor gft-afval. Met de herziening van de inzamelmethodiek, zijn de bovengrondse containers vervangen door ondergrondse verzamelcontainers. Voornamelijk vanwege de slechte kwaliteit van het gft-afval dat aangeboden

werd via de verzamelcontainers (vervuiling met andere afvalstromen) is besloten met de inzameling van gft-afval via verzamelcontainers te stoppen. Hiermee is de gft-inzameling in de gehele gemeente gestopt.

Om de afvalscheidingsdoelstelling in 2020 te kunnen realiseren, moet de hoeveelheid gescheiden ingezameld afval met ruim twee derde toenemen. Dit is niet mogelijk zonder gescheiden inzameling van gft-afval, omdat hiervoor onvoldoende van de overige afvalstromen beschikbaar is. De herintroductie van gescheiden gft-inzameling is daarom noodzakelijk om de afvalscheidingsdoelstelling te kunnen realiseren.

Bij laagbouw woningen wordt het gft-afval aan huis, via minicontainers ingezameld. Evenals in de meeste andere gemeenten waar gft-afval gescheiden aan huis wordt ingezameld, wordt de gft-container eens in de twee weken geleegd. Eventueel kan de ledigingsfrequentie worden afgestemd op het seizoen, dus bijvoorbeeld wekelijks in de zomer en vier wekelijks in de winter.

Hoewel bij hoogbouwwoningen voornamelijk groente- en fruitafval en geen tuinafval vrijkomt, wordt ook bij hoogbouw gf(t)-afval gescheiden ingezameld. Hiertoe wordt op iedere restafval containerlocatie een verzamelcontainer voor gft-afval geplaatst. Vooralsnog zal één minicontainer voor gezamenlijk gebruik hiervoor voldoende zijn. Als blijkt dat dit te weinig capaciteit biedt, kan de ledigingsfrequentie van de containers verhoogd worden of kunnen containers bijgeplaatst worden. Om de kans op vervuiling te verminderen worden de minicontainers afgesloten met een kantelslot. Gebruikers kunnen dit slot openen met een speciale sleutel en bij het legen ontgrendeld het slot automatisch.

6.2.2 Omgekeerd inzamelen

Restafval zal in de hele gemeente via ondergrondse containers ingezameld worden. Bij hoogbouwwoningen zijn al ondergrondse containers geplaatst. Bij laagbouwwoningen gaat dit nieuw ingevoerd worden. De huidige grijze minicontainer voor restafval komt hiermee te vervallen. Alle ondergrondse restafval containers worden voorzien van een elektronisch slot dat geopend kan worden met een pasje. Hierdoor is het mogelijk om het afvalaanbod te sturen (te verdelen over de containers) en de containers op basis van volmelding te legen. Tevens is het systeem hiermee voorbereid op het invoeren van diftar en op het beperken van het gebruik.

In de praktijk zullen er situaties kunnen ontstaan dat het plaatsen van ondergrondse containers lastig is (denk aan de dijklinten) In die gevallen wordt in overleg getreden met bewoners. Denkbaar is dat voor deze bewoners minicontainers beschikbaar blijven voor restafval die echter met een bepaalde (lagere) frequentie worden geledigd om ook hier de stimulans voor betere scheiding in te bouwen.

De zorg die senioren mogelijk hebben bij het model van omgekeerd inzamelen willen we wegnemen door een aantal maatregelen en het doen van onderzoek naar een aantal maatwerkoplossingen:

- een meer beperkte loopafstand van ca. 175 m (merk op dat de ondergrondse containers 24/7 zijn geopend zodat ook kleine hoeveelheden kunnen worden weggebracht)
- een onderzoek naar de mogelijkheid om de brengservice van de supermarkt in te zetten
- een onderzoek naar uitbreiding van de dienstverlening van de lokale thuiszorg
- het stimuleren van lokale samenwerking in sociale domein (familie, burens, de buurtjongen die waardevolle stromen wegbrengt naar het filiaal van Afval Loont)

Gft-afval wordt bij laagbouwwoningen aan huis ingezameld. Bij hoogbouwwoningen worden verzamelcontainers bij de ondergrondse restafvalcontainers geplaatst (zie paragraaf 6.2.1).

Papier blijft bij laagbouwwoningen aan huis, via minicontainers, worden ingezameld. Uit (landelijke) ervaring blijkt dat het gebruik van een minicontainer voor papier leidt tot meer

gescheiden aangeboden papier en daarmee tot meer afvalscheiding. Daarnaast blijkt dat als een huishouden over een minicontainer voor papier beschikt, deze meestal ook gebruikt wordt, ook als hier op vrijwillige basis niet voor gekozen zou worden. In de huidige situatie kunnen bewoners kiezen of ze een minicontainer willen. Ongeveer een derde van de huishoudens heeft hier niet voor gekozen. Bij de invoering van omgekeerd inzamelen ontvangen ook deze huishoudens een minicontainer. Alleen op verzoek, voorzien van nog nader te bepalen motivatie, wordt de minicontainer weer teruggedragen. De huidige verzamelcontainers op centrale plekken in de gemeente blijven gehandhaafd.

PMD (plastic afval, metaal (blik) en drankenkartons) wordt bij laagbouwwoningen ingezameld via een minicontainer. Hiertoe worden in principe de huidige minicontainers voor restafval gebruikt. Containers die in te slechte staat verkeren worden vervangen. De minicontainers worden vierwekelijks geleegd. Voor hoogbouw blijft de huidige inzameling van plastic via zakken gehandhaafd. In dezelfde zakken kunnen ook metaal en drankenkartons aangeboden worden.

Glas blijft via de huidige verzamelcontainers voor zowel laag- als hoogbouw worden ingezameld. Eventueel kan het aantal verzamelcontainers en het aantal locaties op termijn worden uitgebreid.

Textiel blijft via de huidige verzamelcontainers voor zowel laag- als hoogbouw worden ingezameld.

6.2.3 Afval Loont

Afval Loont gaat uit van de waarde van afval en biedt inwoners de mogelijkheid deze waarde zelf te benutten. Voor het inleveren van gescheiden huishoudelijk afval in een Afval Loont filiaal, ontvangen inwoners een geldbedrag. De hoogte van het ontvangen bedrag wordt bepaald door de hoeveelheid en het soort ingeleverd afval. Voor afval met een hogere marktwaarde wordt een hoger bedrag ontvangen dan voor afval dat minder waard is.

Het concept

Afval Loont is een concept waarbij inwoners een aantal gescheiden afvalstromen, met een positieve marktwaarde, kunnen inleveren op een speciaal hiervoor ingerichte locatie; een Afval Loont filiaal. Voor het ingeleverde afval wordt een vergoeding ontvangen. Iedere inwoner kan zich aanmelden als deelnemer van Afval Loont. Bij deelname wordt een pasje ontvangen, waaraan persoonlijke gegevens zijn gekoppeld. De vergoeding voor het ingeleverde afval wordt bijgeschreven op de pas. Periodiek wordt het zo gespaarde saldo overgeboekt naar een aan de pas gekoppelde bankrekening. Het koppelen van meerdere bankrekeningen is mogelijk, evenals het koppelen van een bankrekening van derden. Op deze manier kan bijvoorbeeld voor kleinkinderen worden gespaard, voor een vereniging of voor een goed doel. Gescheiden afval brengen zonder deelname en pas is ook mogelijk. In dat geval kan voor de vergoeding uit een aantal beschikbare bestemmingen worden gekozen. In overleg met de gemeente kunnen dit lokale verenigingen zijn, charitatieve instellingen en erkende goede doelen.

Het filiaal

Een Afval Loont filiaal bestaat uit een ruimte waarin inwoners hun gescheiden afval kunnen aanbieden en een ruimte waar het ontvangen afval wordt opgeslagen. De containers waarin het ontvangen afval wordt bewaard kunnen zowel in een binnenruimte staan als op een aangrenzend terrein. Periodiek worden de volle containers geleegd of gewisseld voor lege containers.

De locatiekeuze voor een filiaal is een belangrijk onderdeel van het concept. Goede bereikbaarheid en combinatiemogelijkheid met andere activiteiten verhogen de deelnamebereidheid van inwoners en de bezoekfrequentie. Geschikte locaties bevinden zich daarom bijvoorbeeld bij supermarkten en bij scholen of sportverenigingen. Per locatie kan gezocht worden naar de meest effectieve openingstijden. Naast het inrichten van vaste filialen is het in principe mogelijk om ook van mobiele filialen gebruik te maken. Het principe van een

mobiel filiaal kan vergeleken worden met de chemokar voor de inzameling van kca. Of een mobiel filiaal (kosten)efficiënt inzetbaar is, is afhankelijk van een aantal factoren en moet daarom per situatie beoordeeld worden.

Participatiewet

Een Afval Loont filiaal wordt doorgaans door één á twee medewerkers bemand. De werkzaamheden in een filiaal lenen zich uitstekend voor de inzet van medewerkers met een achterstand tot de arbeidsmarkt. Deze medewerkers kunnen begeleid worden naar zelfstandig en gemotiveerd werken, om vervolgens door te stromen naar reguliere arbeidsplaatsen. Afval Loont vervult hiermee niet alleen een belangrijke maatschappelijke functie, maar biedt de gemeente tevens de mogelijkheid om het aantal uitkeringsgerechtigden te verminderen.

Lokale verenigingen

Voor veel verenigingen vormen inkomsten uit gescheiden ingezameld papier een belangrijke inkomstenbron. Voor de inzameling van het papier leveren de verenigingen vrijwilligers. Het subsidie- en afvalbeleid zijn op dit punt met elkaar vermengd. Afval Loont biedt mogelijkheden om deze subsidievorm te kunnen beëindigen. Leden en sympathisanten van verenigingen kunnen papier naar een Afval Loont filiaal brengen en op die manier direct inkomsten genereren. De vergoeding die vanuit Afval Loont wordt uitgekeerd is doorgaans hoger dan de gemeentelijke subsidie. Daarnaast kunnen verenigingen extra inkomsten genereren door ook andere afvalstromen in te (laten) leveren.

Zwerfafval

Zwerfafval bestaat voor een groot gedeelte uit afval waarvoor op een Afval Loont filiaal een vergoeding wordt gegeven. In Pijnacker-Nootdorp is geconstateerd dat zwerfafval (door met name kinderen) wordt verzameld die het vervolgens inleverden op een filiaal. Onderzoek in Pijnacker-Nootdorp heeft aangetoond dat de hoeveelheid zwerfafval afneemt door Afval Loont. Andere mogelijke verklaringen, naast het verzamelen en inleveren zijn: afval wordt direct ingeleverd, zonder dat dit eerst zwerfafval wordt. En doordat minder gebruikt wordt gemaakt van verzamelcontainers voor papier en plastic, wordt minder afval naast de containers geplaatst en ontstaat hierdoor minder zwerfafval.

6.2.4 Overzicht inzamelmethode per bebouwingstype

	Laagbouw	Hoogbouw
Restafval	Ondergrondse container	Ondergrondse container
Gft-afval	Minicontainer	Verzamelcontainer (afgesloten)
Papier	Minicontainer	Verzamelcontainer
	Verzamelcontainer	Afval Loont
	Afval Loont	
Plastic	Minicontainer	Verzamelcontainer
	Verzamelcontainer	Afval Loont
	Afval Loont	
Blik	Minicontainer (als pmd)	Verzamelcontainer (als pmd)
	Verzamelcontainer (als pmd)	Afval Loont
	Afval Loont	
Drankenkartons	Minicontainer (als pmd)	Verzamelcontainer (als pmd)
	Verzamelcontainer (als pmd)	
Textiel	Verzamelcontainer	Verzamelcontainer
	Afval Loont	Afval Loont
Glas	Verzamelcontainer	Verzamelcontainer
Elektrische apparaten	Afval Loont	Afval Loont
Frituurvet	Afval Loont	Afval Loont

6.2.5 Keuzemogelijkheden

Inwoners van laagbouwwoonings gaan plastic (pmd) en papier bij voorkeur via minicontainers aanbieden. Omdat de huidige verzamelcontainers voor deze afvalstromen gehandhaafd blijven, kunnen deze ook gebruikt worden. Daarnaast kunnen papier, plastic (pmd) en textiel naar het Afval Loont filiaal gebracht worden. Inwoners van hoogbouwwoonings hebben voor het aanbieden van papier, plastic, blik, glas en textiel de keuze uit een Afval Loont filiaal en de huidige verzamelcontainers. Het gebruik van een Afval Loont filiaal heeft hierbij de voorkeur.

6.2.6 Communicatie als motivator

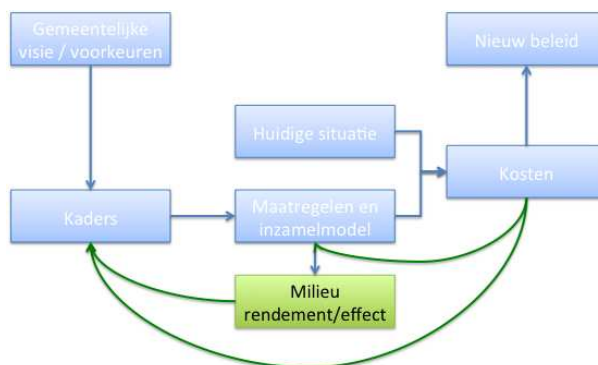
De bereidheid om afval te scheiden en de mate waarin, is gebaseerd op een individuele afweging. Voor velen zullen gemak, moeite en geld hier onderdeel van zijn. Met de invoering van omgekeerd inzamelen verandert het kader waarbinnen deze afweging wordt gemaakt: het wordt makkelijker om bepaalde afvalstromen gescheiden aan te bieden in plaats van als restafval. Ook de invoering van Afval Loont verandert het individuele afwegingskader: gescheiden afval levert geld op en restafval niet. Doordat het afwegingskader verandert, leiden dergelijke maatregelen automatisch tot meer afvalscheiding, ook als het gebruik ervan vrijblijvend is. Maar ook binnen het nieuwe afwegingskader zullen de meeste inwoners op een punt komen waarop besloten wordt dat het makkelijker is om niet nog meer afval te scheiden. Bijvoorbeeld omdat daarvoor geen ruimte in de keuken is of omdat nog meer ritjes naar een Afval Loont filiaal niet opwegen tegen de vergoeding.

Vrijblijvende fysieke maatregelen hebben daarmee ieder hun eigen maximale effect. Als het totaal van deze effecten niet leidt tot het realiseren van de doelstelling, moet naar andere mogelijkheden gezocht worden. Binnen de beleidskaders van keuzevrijheid en een beperkt aantal (fysieke) veranderingen, resteert dan communicatie als motivator.

Zoals uit de stabiele inzamelresultaten van de afgelopen jaren blijkt, is het maximale effect van de huidige manier van communicatie bereikt. Er zal daarom naar nieuwe manieren gezocht moeten worden. Recente ontwikkelingen op het gebied van overheidscommunicatie en het toenemende aantal reclame, marketing en psychologische deskundigen die zich hier mee bezig houden, bieden nieuwe mogelijkheden. Omdat de keuze om afval te scheiden gebaseerd is op een individuele afweging en juist die afweging beïnvloed moet worden, zal daarbij voor een individuele of specifieke doelgroepbenadering gekozen moeten worden. De communicatiestrategie die als onderdeel van de uitwerking van het nieuwe afvalbeleid wordt opgesteld, is gebaseerd op deze ontwikkelingen en benaderingswijze.

6.3 MILIEU EFFECT

Met de invoering van de vier componenten van het nieuwe inzamelmodel is het naar verwachting mogelijk het tot doel gestelde afvalscheidingspercentage van 70 procent in 2020 te realiseren. Deze veronderstelling is gedeeltelijk gebaseerd op landelijke ervaringen en gedeeltelijk op aannames. Onderstaand zijn de verwachte resultaten per component toegelicht.

Gft inzameling

Gemiddeld wordt in gemeenten van dezelfde stedelijkheidsklasse als Krimpen aan den IJssel 70 kilogram gft-afval per inwoner ingezameld.

Omgekeerd inzamelen

Verschillende gemeenten hebben ervaringen opgedaan met vormen van omgekeerd inzamelen, waarbij de inzamelfrequentie van restafval wordt verlaagd of restafval via ondergrondse containers wordt ingezameld. Uit mondeling gedeelde ervaringen en recent openbaar gemaakte resultaten van de gemeenten Arnhem en Woerden, blijkt omgekeerd inzamelen met ondergrondse containers voor restafval tot bijna 30 procent minder restafval te leiden.

Afval Loont

Omdat Afval Loont een relatief nieuw concept is, zijn geen uitgebreide ervaringsgegevens beschikbaar. Tijdens de ontwikkeling van het concept in de gemeente Pijnacker-Nootdorp is de hoeveelheid restafval met tien procent gedaald. Bij het beëindigen van de proefperiode leek het maximale resultaat nog niet bereikt te zijn. In Hoogvliet lijken deze resultaten momenteel geëvenaard en mogelijk zelfs verbeterd te worden. In beide gemeenten bestond en bestaat Afval Loont echter niet naast een inzamelsysteem aan huis zoals dat voor Krimpen aan den IJssel bij laagbouw ingevoerd gaat worden. Mogelijk heeft dit effect op de bereidheid van inwoners om afval naar een Afval Loont filiaal te brengen. Daar staat tegenover dat Afval Loont in Krimpen aan den IJssel als onderdeel van een samenhangend totaalconcept wordt ingevoerd. Verondersteld wordt daarom dat Afval Loont in Krimpen aan den IJssel, op termijn, bijdraagt aan een vermindering van de hoeveelheid restafval met minimaal tien procent.

Communicatie als motivator

Om de verwachte inzamelresultaten van de fysieke maatregelen te bereiken, zullen inwoners via communicatieve middelen tot het gebruik daarvan moeten worden gemotiveerd. Als een communicatiestrategie wordt ontwikkeld met gebruik van nieuwe methoden en inzichten, kan dit naar verwachting tot een extra afname van vijf procent restafval leiden.

In onderstaand overzicht is de bijdrage van ieder van de vier maatregelen aan de vermindering van de hoeveelheid restafval weergegeven. Deze mogelijke vermindering leidt tot een totaal afvalscheidingspercentage van 71 procent.

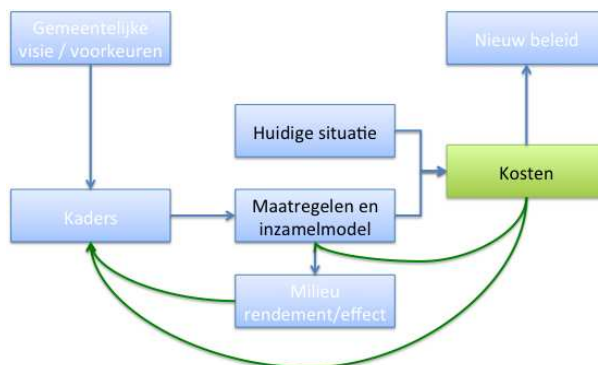
	Kilogram per inwoner
Hoeveelheid restafval in 2013 (basis)	312
Vermindering door invoering van gft-inzameling	70
Hoeveelheid restafval na invoering van gft-inzameling	242
Vermindering restafval door omgekeerd inzamelen	30% 73
Vermindering restafval door Afval Loont	10% 24
Vermindering restafval door motiverende maatregelen	5% 12
Totale vermindering restafval in 2020	179
Totale hoeveelheid restafval in 2020	133

Inzamelresultaten 2020 (in kilogram per inwoner)

Restafval	133
Overig ongescheiden	38
Fijn gescheiden	255
Gescheiden ABS	172
Totaal	599
Scheidingspercentage	71%

6.4 FINANCIËN

Het nieuwe inzamelmodel leidt tot andere afvalbeheerkosten. Huidige maatregelen die verdwijnen leiden tot lagere kosten, nieuwe maatregelen leiden tot hogere kosten. Daarnaast leidt de verandering in de samenstelling van het afval tot andere verwerkingskosten. De afname van de hoeveelheid restafval leidt tot een evenredige afname van de verwerkingskosten hiervoor. Het daarvoor in de plaats komende gescheiden afval kan voor lagere kosten worden verwerkt of leidt tot opbrengsten. Op basis van huidige bekende tarieven (november 2014) en realisatie van de afvalscheidingsdoelstelling volgens het patroon zoals in hoofdstuk drie is uitgewerkt, zijn de financiële consequenties van het nieuwe inzamelmodel berekend. De kostenveranderingen zijn daarbij berekend ten opzichte van de huidige kosten. Na een jaar van hogere operationele kosten, zijn deze al in het tweede jaar (vanaf 2017) lager dan de huidige kosten. De projectkosten en de kosten voor ondersteunende maatregelen (o.a. communicatie) zijn in de eerste 2 jaar het hoogst. Cumulatief gezien zijn in het 5^e jaar (2020) de hogere totale beginkosten terugverdiend. Uiteindelijk kan het nieuwe inzamelmodel vanaf 2020 tot een jaarlijkse kostenverlaging van ongeveer 265.000 duizend euro leiden. In het volgende overzicht is het resultaat van de berekeningen samengevat weergegeven.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Restafval (van mc naar oc)	€ -	€ 100.784-	€ 140.784-	€ 140.784-	€ 140.784-	€ 140.784-
Gft (invoeren gescheiden inzameling)	€ -	€ 181.490	€ 181.490	€ 181.490	€ 181.490	€ 181.490
Papier (van vrijwillig naar verplichte mc)	€ -	€ 30.951	€ 30.951	€ 30.951	€ 30.951	€ 30.951
PMD (invoeren inzameling bij laagbouw)	€ -	€ 99.845	€ 99.845	€ 99.845	€ 99.845	€ 99.845
PMD Ondergrondse Containers	€ -	€ 29.500	€ 29.500	€ 29.500	€ 29.500	€ 29.500
Afval Loont (focus op hoogbouw)	€ -	€ 138.287	€ 159.555	€ 164.414	€ 180.160	€ 180.160
Besparing Takkenroute		€ 6.660-	€ 6.660-	€ 6.660-	€ 6.660-	€ 6.660-
Vermieden verwerkingskosten	€ -	€ 217.846-	€ 277.754-	€ 339.971-	€ 404.565-	€ 471.608-
Extra verwerkingskosten	€ -	€ 46.147	€ 58.837	€ 72.016	€ 85.699	€ 99.901
Opbrengst gescheiden afval	€ -	€ 151.569-	€ 185.496-	€ 215.797-	€ 241.453-	€ 275.946-
Onvoorzien	€ -	€ 8.235	€ 8.235	€ 8.235	€ 8.235	€ 8.235
Totaal effect operationele kosten	€ -	€ 57.596	€ 42.281-	€ 116.760-	€ 177.581-	€ 264.915-
Cumulatief operationele kosten	€ -	€ 57.596	€ 15.315	€ 101.445-	€ 279.026-	€ 543.942-
Projectkosten	€ 100.000	€ 50.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Ondersteunende maatregelen	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 50.000	€ 25.000	€ -
Totaal projectkosten en maatregelen	€ 200.000	€ 150.000	€ 100.000	€ 50.000	€ 25.000	€ -
Cumulatief projectkosten en maatregelen	€ 200.000	€ 350.000	€ 450.000	€ 500.000	€ 525.000	€ 525.000
Cumulatief totaal	€ 200.000	€ 407.596	€ 465.315	€ 398.555	€ 245.974	€ 18.942-

Toelichting:

- De kosten voor aanschaf, beheer en onderhoud van containers zijn als jaarlasten in de berekeningen opgenomen.
- De kosten voor Afval Loont zijn gebaseerd op de verrekenstructuur zoals die is opgenomen in de Quick Scan Afval Loont.
- De Takkenroute blijft gehandhaafd echter het aantal uren zal verminderen in verband met een lager verwacht aanbod ivm de gescheiden GFT inzameling

- Voor de inzamelfrequentie van GFT is uitgegaan van het schema:
 - 1 x per week in de maanden juni/juli/augustus
 - 1 x per 2 weken in de maanden maart tot en met november
 - 1x per 3 weken in de maanden december tot en met februari
- De projectkosten zijn geschat op basis van ervaringen met soortgelijke projecten.
- Voor de kosten van ondersteunende, motiverende maatregelen is een aanname gedaan.
- De stijging van de afvalscheidingsresultaten heeft onvermijdelijk ook effect op hoeveelheden gescheiden afval en op inzamelmiddelen die niet in de berekening zijn opgenomen (zoals voor glas en grofvuil). Verondersteld wordt dat hiervoor het totaal aan logistieke kosten, vermeden verwerkingskosten voor restafval en opbrengsten uit gescheiden afval niet veranderen ten opzichte van de huidige kosten.

6.5 DIFTAR

Voor het bereiken van de ambitieuze afvalscheidingsdoelstellingen is een combinatie van meerdere methoden vereist, waaronder onvermijdelijk zowel omgekeerd inzamelen en diftar. Om het aantal veranderingen in het afvalbeheer te beperken, is besloten om omgekeerd inzamelen en diftar niet gelijktijdig in te voeren. Investerings voor het geschikt maken van minicontainers voor diftar worden met het later invoeren van omgekeerd inzamelen grotendeels nutteloos. Daarom is besloten tot de invoering van omgekeerd inzamelen op korte termijn en wordt de diftar gezien als een mogelijkheid voor invoering op langere termijn. Als diftar op termijn actueel wordt, vindt hierover aparte besluitvorming plaats.

7 AUTONOME ONTWIKKELINGEN EN VRAAGSTUKKEN

Bij het ontwikkelen van nieuw afvalbeleid, worden de verwachte en tot doel gestelde effecten gerelateerd aan de huidige prestaties. De milieuresultaten moeten verbeteren ten opzichte van de huidige resultaten en de totale kosten worden aan de huidige kosten gerelateerd. Deze benadering veronderstelt dat als er niets wijzigt in het afvalbeleid de prestaties gedurende de gehele beoogde beleidsperiode tot en met 2020, niet zullen wijzigen. In werkelijkheid kan echter ook bij ongewijzigd afvalbeleid de situatie in 2020 anders zijn dan in de gehanteerde referentiejaar 2013 en 2014. Dat kan betekenen dat op enig moment na implementatie van het nieuwe afvalbeleid, de effecten niet meer zinvol gerelateerd kunnen worden aan de voor de beleidsvorming gehanteerde referentiejaar. Op dat moment is een herbezinning noodzakelijk.

Autonome ontwikkelingen, technische ontwikkelingen en (inter)nationaal gestuurde ontwikkelingen zijn van invloed op zowel de afvalhoeveelheid als op de samenstelling daarvan en kunnen het financiële model wijzigen. Deze ontwikkelingen zijn onafhankelijk van gemeentelijk afvalbeleid en treden ook op bij ongewijzigd beleid. De steeds verdergaande Europese sturing van het nationale en daarmee het lokale afvalbeleid, de toenemende producentenverantwoordelijkheid, de angst voor grondstoffenschaarste en onzekere economische ontwikkelingen, maken het waarschijnlijk dat ook bij ongewijzigd gemeentelijk beleid de afvalhoeveelheden, de kosten en de opbrengsten in 2020 zullen verschillen van de huidige situatie. De mate waarin er verschillen optreden is echter onzeker.

Een aantal voorbeelden van –op dit moment reeds te verwachten mogelijke- ontwikkelingen zijn:

- Gedurende een aantal jaren neemt de hoeveelheid papier al jaarlijks af, een trend die zich waarschijnlijk blijft voortzetten.
- Verpakkingsmaterialen worden lichter, dit is vooral merkbaar bij verpakkingsglas.
- De afschaffing van statiegeld op PET flessen kan leiden tot grote hoeveelheden extra ‘afval’.
- Producten worden niet meer gekocht, maar gedurende een bepaalde tijd tegen betaling gebruikt, waarna ze weer worden ingenomen door de producent.
- Toenemende waarde van hergebruikte grondstoffen kan leiden tot meer particuliere, private en charitatieve initiatieven om afval in te zamelen.
- Toename van grondstofprijzen leidt tot positieve effecten voor het kostenmodel voor afvalbeheer. Als dit echter leidt tot initiatieven die producten aan de gemeentelijke afvalketen onttrekken, dan verdwijnt daarmee ook een belangrijke financiering van het afvalbeheer.
- Zoals de huidige discussie over verbrandingsbelasting duidelijk maakt, zijn grote financiële veranderingen niet alleen denkbaar voor gescheiden afval, maar ook voor restafval.
- Economische ontwikkelingen blijken historisch gezien de hoeveelheid afval te beïnvloeden.

BIJLAGEN

- A Variant 'alternerende' inzameling rest en GFT
- B Risicoparagraaf
- C Omgekeerd inzamelen en minder validen
- D Inzameling op dijklinten

BIJLAGE A Variant 'alternerende' inzameling rest en GFT

De huidige inzamelsystematiek is samengevat in paragraaf 2.1.1. Inzamelmethoden. De Inzamelresultaten zijn vervolgens samengevat in paragraaf 2.2. Inzamelresultaten.

In heel veel gemeenten wordt de systematiek gehanteerd van alternerende inzameling: de ene week de restafvalcontainer en de andere week de GFT container.

Vanuit de sorteeranalyses blijkt dat de samenstelling van het restafval in Krimpen voor ca. 80% bestaat uit afval welke ook gescheiden hand kunnen worden aangeboden. Het aandeel GFT hierin is 41%.

De verwachting is dat het effect op de afvalscheiding naar de 15% zal gaan. Dit betekent dat Krimpen uitkomt op een scheiding van 55% hetgeen beter is dan de gemiddelde resultaten van vergelijkbare gemeenten in de Stedelijkheidsklasse 2 (50% in 2013, zie paragraaf 2.2.2) Met alleen deze variant in wijziging zal naar de toekomst toe niet worden voldaan aan de landelijke scheidingsdoelstellingen.

De kosten voor het alternerend inzamelen zullen ongeveer gelijk blijven. Het aanbodpercentage kan enige invloed hebben maar de verwachting is dat dit in totaliteit een beperkte invloed heeft.

Deze variant betekent dat de burger een 3^e container krijgt: een container voor papier, voor restafval en voor GFT.

BIJLAGE C Risicoparagraaf

Investerings in nieuwe inzamelmethoden zijn nodig om de in Nederland tot doel gestelde afvalscheiding te kunnen realiseren. De investeringen/kosten gaan daarbij veelal voor de baten uit. Als de doelstellingen niet gerealiseerd worden doordat inwoners toch minder afval gaan scheiden dan verwacht, zijn er minder baten om de eerder gedane investeringen terug te verdienen. Er kan worden opgeschaald naar de methodiek van Diftar om de fysieke sturing te versterken met een financiële sturing.

Het terugverdienmodel gaat uit van de huidige gangbare tarieven van de diverse stromen en gaat uit van verwachte verschuivingen in de hoeveelheden. De verschuiving van restafval naar GFT levert een voordeel op omdat de verwerkingskosten voor GFT goedkoper zijn. De diverse tarieven kunnen naar de toekomst toe zich ongunstig ontwikkelen.

Ten aanzien van de verdeling van de financiële risico's tussen NV MAK / VGW en gemeente zie ook BIJLAGE B.

Autonome ontwikkelingen kunnen tot veranderingen in het afvalaanbod leiden, wat negatieve gevolgen voor het terugverdienmodel kan hebben. Die ontwikkelingen zouden ook optreden (en dan negatief uitpakken) als er niets gedaan zou worden.

Mogelijk ontstaan steeds meer initiatieven waarbij producten niet meer in de afvalketen terecht komen, zoals het leasen van lampen, statiegeld op kleding bij h&m, een Afval Loont achtig principe dat buiten de gemeente of MAK om geëxploiteerd wordt, hogere vergoeding voor grondstoffen in een buurgemeente, etc. Door dit soort mogelijke ontwikkelingen worden minder grondstoffen ingezameld en nemen de inkomsten uit gescheiden afval evenredig af. Wel blijft de gemeente in deze voordelen het voordeel van vermeden verwerkingskosten houden (indien deze stromen in het restafval terecht zouden zijn gekomen)

Op dit moment zijn er geen signalen dat gemeenten een scheidingsplicht opgelegd krijgen of dat het niet realiseren van doelstelling financiële consequentie heeft.

Er wordt momenteel wel gewerkt aan een differentiëring van afvalscheidingsdoelstellingen naar het percentage hoogbouw: voor gemeenten met veel hoogbouw gelden dan lagere doelstellingen dan voor gemeenten met weinig hoogbouw. Maar ook hierbij geldt dat er niet wordt gesproken over het opleggen van boetes indien doelstellingen niet worden gehaald.

Indien de geprognosticeerde scheidingsresultaten niet worden gehaald dan heeft dit effect op het terugverdienmodel. Bij een lagere realisatie ontstaan (negatieve) effecten op de verwerkingskosten maar ook op de logistieke kosten.

Bij een realisatie van 90% van de afvalscheiding moet rekening worden gehouden met een totaal effect over 5 jaar (2016 tot en met 2020) van negatief circa 270.000 euro. Dit betekent dat pas in het jaar 2021 cumulatief gezien een positief resultaat verschijnt.

Bij een realisatie van 80% van de afvalscheiding moet rekening worden gehouden met een totaal effect over 5 jaar (2016 tot en met 2020) van negatief circa 550.000 euro. Dit betekent dat pas in het jaar 2022 cumulatief gezien een positief resultaat verschijnt.

BIJLAGE D Omgekeerd inzamelen en minder validen

De achterliggende gedachte van het omgekeerd inzamelen kan worden omschreven als het verlaten van de situatie dat een afvalstroom die we eigenlijk niet willen hebben wordt gefaciliteerd. Met als doel dat de burgers hiermee deze stroom gaan minimaliseren ten gunste van stromen die wel gefaciliteerd worden (aan huis worden opgehaald) Huis aan huis een goede haalservice om de grondstoffen makkelijk in te zamelen en op afstand een service voor de restafvalstromen waar men wel te allen tijde de mogelijkheid heeft om het restafval kwijt te kunnen.

Zoals bij systeem zijn er voor –en nadelen te benoemen. Dit zijn veelal uitzonderingen waarvoor dan **of** maatwerk voor moet worden geleverd **of** de gepercipieerde nadelen geaccepteerd moet worden. Een juiste en eerlijke communicatie hierover is van groot belang. Een veel voorkomende doelgroep die het wel eens lastig heeft met wijzigingen in de afvalinzameling (omdat men soms extra effort moet leveren) zijn senioren. Naast het gegeven dat wijzigingen voor deze doelgroep lastig zijn te “accepteren” omdat hierdoor hun dagelijkse routine wordt doorbroken zijn er ook situaties denkbaar waarbij men een specifieke afvalstroom heeft die niet makkelijk huis aan huis separaat kan worden opgehaald. Denk in deze aan hygiëne- of incontinentie materiaal. Ook de jonge gezinnen onder ons hebben veel luier afval. Deze afvalstroom moet niet worden onderschat maar heeft wel een verschuivende werking. M.a.w. de plekken waar dit vrijkomt wijzigt periodiek.

M.b.t. maatwerkoplossingen voor luiers en incontinentie materiaal (maar ook als men echt geen familielid heeft of anderszins van huis weg kan om afval weg te brengen) zou je aan de onderstaande mogelijkheden kunnen denken.

- Een speciale regeling voor mensen met incontinentieproblemen of met een medische indicatie als men in toekomst mogelijk zou gaan betalen per inworp in een ondergrondse container. Op basis van een medische verklaring van een huisarts o.i.d. zou er een vermindering kunnen worden aangebracht in de gemeentelijke aanslag. (bijvoorbeeld gemeente Winterswijk heeft een dergelijke regeling)
- Indien men echt geen mogelijkheid heeft om een vuilniszak in de week (als het al gehaald wordt) weg te brengen met de gemeente (NV MAK) een afspraak te maken over een soort van bakwagen route (inzameling op afroep) dit kan alleen als er een instantie heeft meegekeken naar de mobiliteit van de betreffende burger. E.e.a. ook in de wetenschap dat we meer naar een participatiemaatschappij dienen te gaan
- Zoals bijvoorbeeld de ROVA (en veel andere gemeenten in Nederland) doet > men heeft inzamelpunten gecreëerd in de gemeente bij bijvoorbeeld Kinderdagverblijven, milieustraat, zwembaden etc...voor luiers en incontinentiemateriaal van burgers. De gemeente verstrekt speciale zakken van 30 liter die eveneens goed verwerkt kunnen worden. De kosten van deze inzameling wordt dan gedeeld tussen een kinderdagverblijf en de gemeente. Als NV MAK kunnen we een inzamelroute opstarten voor luiers en incontinentie materiaal. Van belang is wel dat er op zeer frequente basis geleidigd wordt in het kader van stankoverlast. Als gevolg van stankoverlast is het niet aan te bevelen om deze afvalstroom langdurig thuis op te slaan en periodiek te laten inzamelen.
- Het creëren van een separate (frequente) inzamelroute huis aan huis van luiers en incontinentie materiaal. Echter dit lijkt op basis van “schaamtegevoel” niet direct haalbaar. Immers je haalt de anonimiteit uit de verwijderingsstructuur.”kijk de speciale inzamelwagen voor luiers staat bij Pietje / Jantje voor de deur....”
- In Krimpen is het uiteraard al de bedoeling om plastic verpakkingsafval gezamenlijk in te zamelen met metaal en drankverpakkingen (PMD). Hiervoor wordt het dus ook voor senioren al veel makkelijker gemaakt om afval te scheiden. En hoeft men de deur niet speciaal hier voor uit.

In alle gevallen is het zo dat communicatie via diverse media de belangrijkste schakel is om draagvlak te creëren. En zeer belangrijk: een goed bereikbaar meldpunt waar burgers met hun vragen terecht kunnen.

BIJLAGE E Inzameling op dijklinten

Afvalinzameling langs het dijklint IJsseldijk en Lekdijk zal vooralsnog op de huidige wijze gehandhaafd blijven, omdat terecht is opgemerkt dat de mogelijkheden voor het plaatsen van ondergrondse containers niet eenvoudig zal blijken te zijn en voorbehouden is aan instemming van het Hoogheemraadschap. Hoe de inzameling langs de dijken daadwerkelijk vorm te geven is nog onderwerp van bespreking en zal naar verwachting op termijn in een maatwerkoplossing resulteren

Daar waar de bebouwingsdichtheid te laag is om ondergrondse containers toe te kunnen passen, zoals in geval van lintbebouwing, kan de minicontainer voor restafval behouden blijven. Hiermee wordt ook hier invulling gegeven aan omgekeerd inzamelen. De kosten per aansluiting zijn vergelijkbaar met het gebruik van ondergrondse containers.